

ЗАТВЕРДЖЕНО
Завідувач комунального закладу
«Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 302
Харківської міської ради»
І.М. Індиченко
31 серпня 2023 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 302 Харківської міської ради»
на 2023/2024 навчальний рік

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
комунального закладу
«Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 302 Харківської міської ради»
протокол від 31.08.2023 № 1
Голова педагогічної ради, завідувач
І.М. Індиченко
31 серпня 2023 року

Зміст

Вступ.	3
Розділ I. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності).....	10
Розділ II. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації.....	20
Розділ III. Форми організації освітнього процесу.....	33
Розділ IV. Система внутрішнього забезпечення якості освіти.....	38

ВСТУП

З урахуванням реалій сьогодення та дії правового режиму воєнного стану, питання щодо створення безпечного, комфортного, інклюзивного середовища для всіх учасників освітнього процесу й підвищення якості освітньої діяльності закладів дошкільної освіти залишаються пріоритетними і в 2023/2024 навчальному році. Окрім того, особлива увага приділяється роботі з батьками й налагодженню тісної комунікації між усіма учасниками освітнього процесу та формуванню соціально громадянської компетентності дітей дошкільного віку.

Питання підготовки ЗДО до початку 2023/2024 навчального року, створення безпечних умов перебування в них дітей і працівників з урахуванням збройної агресії Російської Федерації – одні з ключових і перебувають на особливому контролі Уряду.

В умовах воєнного стану дуже важливою є партнерська взаємодія між закладом освіти та місцевими органами управління освітою та органами виконавчої влади, представниками Державної служби України з надзвичайних ситуацій і Національної поліції. Вона дає змогу досягти позитивних результатів у швидкому вирішенні найактуальніших питань.

Щодо створення безпечних умов організації освітнього процесу. В умовах воєнного стану зазнала змін і організація роботи ЗДО. Попри жорстокий збройний наступ РФ ЗДО продовжують надавати дітям освітні послуги. Організація освітнього процесу залежить від безпекової ситуації у кожному населеному пункті.

З метою залучення дітей до різних видів діяльності педагогічному колективу необхідно заздалегідь спланувати змістовий контент роботи, що відвертатиме увагу дітей від хвилювань, страхів та сприятиме зниженню тривожності.

Для педагогічних працівників, як і для батьків вихованців, надзвичайно важливо володіти елементарними навичками самодопомоги, психологічної допомоги дитині/дорослому у стані стресу. Щодо формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку. Важливо консолідувати зусилля педагогів і батьків для зміцнення національної ідентичності дітей як основи, яка виховує справжній патріотизм; сприяє формуванню у дітей

позитивного образу своєї країни, утверджує активні позиції громадянина своєї країни, виховує ціннісне ставлення до своєї родини як частини свого народу, його історії, традицій, культури. Зміст сучасного патріотичного виховання старших дошкільників має бути збагачений категоріями особистісної та національної гідності, реальності сприйняття соціального сучасного життя – входження в яке є неодмінною умовою соціалізації дитини, життєвого досвіду, що стає надбанням особистості та актуалізує стан постійної готовності до безпеки, милосердя та практики підтримки життя, що, в цілому, характеризує гуманістично орієнтовану поведінку дитини.

Водночас має місце проведення просвітницької роботи з налаштування педагогічних працівників на самоосвіту і саморозвиток з метою покращення якості освітнього процесу через вдосконалення особистого мовленнєвого розвитку, опанування сучасних технологій використання книжки та опрацювання літературного твору в освітньому процесі, через додаткове навчання педагогів особливостей мовленнєвої роботи з дітьми, особливо з тими, які мають особливі освітні потреби.

Професійна підготовка педагогічних працівників до роботи з дітьми дошкільного віку передбачає не тільки формування відповідних знань, а, головне, формування особистісних якостей, які демонструють пластичність і мобільність професійних дій, здатність до збільшення різних варіантів запитань, які забезпечують активність дітей.

Щодо організації роботи з батьками. Налагодження комунікації з усіма учасниками освітнього процесу одне з пріоритетних завдань закладу під час дії правового режиму воєнного стану. Враховуючи вікові особливості дітей дошкільного віку, ключовою передумовою налагодження ефективного та дієвого освітнього процесу є партнерська взаємодія між батьками та педагогічним колективом. ЗДО за допомогою сайту може організувати взаємодію всіх учасників освітнього процесу, створити віртуальну бібліотеку, своєрідний банк освітніх ресурсів, постійно оновлювати і поповнювати інформаційне наповнення сайту, використовувати ресурси онлайн-освіти, забезпечити залучення тимчасово переміщених дітей та їхніх сімей до різних програм з дошкільної освіти. У складних умовах корисними можуть бути сервіси та інструменти комунікації в онлайн-режимі, а саме:

- розміщення на сайті ЗДО рекомендацій для батьків щодо роботи з дітьми, відповідно до їхнього віку;
- створення спільнот із батьками, вихователями, психологами, тощо в соціальних мережах Viber, Telegram, WhatsApp з використанням електронних платформ Zoom, GoogleMeet, GoogleClassroom, Microsoft Teams з метою надання інформаційно-освітніх та психолого-педагогічних послуг тощо.

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Програма розроблена відповідно до вимог Законів України «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти. Мета освітньої програми - реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 2 до 6 (7) років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі.

Завдання програми - сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетенцій дитини перших 6 (7) років життя, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у школі. Визначені Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, життєво важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень до світу та самої себе відображені у програмі є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Нормативно-правове забезпечення 2023/2024 навчальному році

Діяльність закладів дошкільної освіти України (далі — ЗДО) у 2023/2024 навчальному році продовжується в умовах воєнного стану. Основними нормативними документами, які визначають особливості організації освітнього процесу, життєдіяльності здобувачів дошкільної освіти та професійної діяльності педагогів є:

- [Закон України «Про освіту»;](#)
- [Закон України «Про дошкільну освіту»;](#)
- [Закон України «Про охорону дитинства»;](#)
- [Положення про ЗДО;](#)
- [Санітарний регламент ДНЗ.](#)

Зміст освітньої роботи в поточному навчальному році слід визначати

відповідно до:

- [Базовий компонент дошкільної освіти.](#)
- [«Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільної освіти».](#)
- [Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності».](#)
- [«Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти».](#)
- [Концепція безпеки закладів освіти.](#)
- [Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».](#)
- [Про схвалення Концепції Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року.](#)
- [Розпорядження від 16 грудня 2020 р. № 1585-р Київ «Про затвердження плану заходів з реалізації першого етапу \(до 2022 року\) Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова - успішна держава».](#)

ЛИСТИ:

- [Лист МОН від 25.07.2016 № 1/9-396 «Про організацію національно – патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах».](#)
- [Лист МОН від 17.09.2019 № 1/9-581 «Про застосування державної мови в освітньому процесі».](#)
- [Лист МОН № 1/12490-23 від 21.08.2023 р. «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році».](#)
- [Лист МОН № 1/10258-22 від 06.09.2022 р. «Про організацію освітнього процесу дітей з ООП у 2022/2023 навчальному році».](#)
- [Лист № 1/12502-22 від 24.10.22 року «Щодо відрахування дітей із закладів дошкільної освіти в умовах війни».](#)
- [Лист МОН № 1/11743 від 06.10.22 року Про забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за результатами дослідження ECERS-3](#)

- [Лист МОН № 1/11679-22 від 04.10.22 «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти та захисту законних прав працівників».](#)
- [Лист МОН № 4/1196-22 від 08.06.2022 «Про методичні рекомендації щодо визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки у дітей раннього та дошкільного віку».](#)
- [Лист МОН від 03.06.2022 № 1/6015-22 «Про методичні рекомендації впровадження професійного стандарту керівника \(директора\) закладу дошкільної освіти».](#)
- [Лист МОН від 25.04.2022 № 1/4444-22 «Про оплату праці працівників закладів освіти».](#)
- [Лист МОН від 25.04.2022 № 1/4428-22 «Про методичні рекомендації щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях».](#)
- [Лист МОН № 1/12132-23 від 15.08.2023 р. «Щодо надання роз'яснень про комплектування спеціальних груп у закладах дошкільної освіти».](#)
- [Лист МОН від 22.06.2022 № 1/6887-22 «Щодо збереження мережі закладів дошкільної освіти та захисту прав їх працівників».](#)
- [Лист МОН від 10.06.2022 № 1/6267-22 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України».](#)
- [Наказ МОН від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641».](#)
- [Лист МОН України від 01.04.2022 № 1/3798-22 «Про навчання з мінної небезпеки на спеціальній онлайн платформі».](#)
- [Лист МОН від 29.03.22 №1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні».](#)
- [Лист МОН від 02.04.2022 № 1/3845-22 «Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні».](#)
- [Лист МОН від 22.03.2022 №1/3593-22 «Про здійснення публічних закупівель та обслуговування в органах Казначейства в умовах воєнного стану».](#)
- [Лист МОН від 17.03.2022 №1/3475-22 «Про зарахування до закладів дошкільної освіти дітей із числа внутрішньо переміщених осіб».](#)
- [Лист МОН від 14.08.2023 № 1/12038-23 «Перелік навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році».](#)
- [Лист МОН України від 31.05.2023 № 1/7735-23 «Про інформування щодо інструментарію оцінювання готовності дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи».](#)
- [Лист МОН від 17.05.2023 № 1/6990-23 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2023/2024 року».](#)
- [Лист МОН від 31.05.2023 № 4/1798-23 «Про організацію діяльності закладів дошкільної освіти в літній період в умовах воєнного стану».](#)

- [Лист МОН від 26.07.2022 № 1/8462 «Про оптимізацію виконання заходів з підготовки закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану».](#)
- [Лист МОН від 20.06.2023 № 1/8820 «Про організацію безпечного освітнього простору в закладах дошкільної освіти та обладнання укриттів».](#)
- [Лист МОН від 22.06.2023 № 1/8820-23. «Пам'ятка щодо організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності».](#)

ПОСТАНОВИ:

- [Постанова КМУ від 26.04.2022 № 483 «Про внесення змін до порядку, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019р. № 530 і від 15 вересня 2021 р. № 957».](#)
- [Постанова КМУ № 549 від 01.06.2023 року. «Про внесення змін до Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку».](#)
- [Постанова КМУ від 28.12.2021 №1391 «Деякі питання встановлення підвищень посадових окладів \(ставок заробітної плати\) та доплат за окремі види педагогічної діяльності у державних і комунальних закладах та установах освіти».](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 року № 673 "Про затвердження Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»](#)
- [Постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів» \(зі змінами\)](#)

НАКАЗИ:

- [Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 №805, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 грудня 2022 р. за № 1649/38985 «Положення про атестацію педагогічних працівників».](#)
- [Наказ МОЗ України від 01.08.2022 № 1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України».](#)
- [Наказ МОЗ України від 03.02.2022 № 215 «Про затвердження рекомендованого Примірною чотириденного сезонного меню рекомендованого для організації триразового харчування дітей віком від 1 до 6 \(7\) років в закладах освіти та інших організованих дитячих колективах на зимовий період».](#)
- [Указ Президента України від 16.03.2022 № 143/2022 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України».](#)
- [Наказ МОН «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності».](#)
- [ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів».](#)

Корисні посилання для використання в освітній діяльності:

- [Кейсі безпеки.](#)
- [Вебсайт «Все про мінну безпеку».](#)
- [ЮНІСЕФ, Освіторія, Смарт освіта.](#)
- [Сайт МОН України.](#)
- [Всеукраїнський педагогічний марафон «Віночок освітніх програм українського дошкілля».](#)
- [Сайт ДУ «Український інститут розвитку освіти».](#)
- [Навчально – методичний посібник «Парціальні програми дошкільної освіти: реалізація змісту Державного стандарту дошкільної освіти».](#)
- [Платформа Міністерства освіти і науки України «Сучасне дошкілля під крилами захисту».](#)
- [Патріотичний кейс дошкілля України.](#)
- [Рекомендації для батьків щодо альтернативних засобів комунікації та ресурси: телеграм-канал «ВзаємоДія: щоденні кроки до спільної радості», «Підтримай дитину», платформа розвитку дошкільнят «НУМО», «ЮНІСЕФ: спільнота для батьків».](#)
- [Матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Готовність дитини старшого дошкільного віку до систематичного навчання в школі».](#)
- [Інструментарій оцінювання готовності до навчання в школі «Чарівні перетворення».](#)
- [Професійний стандарті «Керівник \(директор\) закладу дошкільної освіти».](#)
- [«Вихователь закладу дошкільної освіти».](#)
- [«Методичні рекомендації впровадження професійного стандарту «Керівник \(директор\) закладу дошкільної освіти».](#)
- [«Методичні рекомендації щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти».](#)
- [«Практика управління дошкільним закладом».](#)

У 2023/2024 навчальному році у закладі дошкільної освіти функціонуватимуть:

- одна група раннього віку для дітей від 2 до 3 років (перша молодша);
- дві групи для дітей від 3 до 4 років (друга молодша);
- дві групи дітей від 4 до 5 років (середня група);
- одна група дітей від 5 до 6 (7) років (старша група).

Всього 115 вихованців.

Мова навчання у дошкільному навчальному закладі – українська. Заклад дошкільної освіти здійснює освітньо-виховний процес за гуманітарним напрямом.

РОЗДІЛ І.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВАНТАЖЕННЯ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (НАБУТТЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ)

Структура навчального року

Навчальний рік у закладі дошкільної освіти починається 1 вересня, закінчується 31 травня наступного року, оздоровчий період триває з 1 червня по 31 серпня. Загальна тривалість канікул, під час яких заняття з вихованцями не проводяться, крім фізкультурно-оздоровчої та художньо-продуктивної діяльності, складає 122 дні:

- осінні - 7 календарних днів: з 23 жовтня по 29 жовтня 2023 року;
- зимові - 16 календарних днів: з 23 грудня 2023 року до 04 січня 2024 року;
- весняні - 7 календарних днів: з 25 березня по 31 березня 2024 року;
- літні канікули - 92 календарних дні: з 01 червня до 31 серпня 2024 року.

Організація роботи влітку визначається інструктивно-методичним – листом МОН від 31.05.2023 № 4/1798-23 «Про організацію діяльності закладів дошкільної освіти в літній період в умовах воєнного стану» та Наказом Департаменту освіти ХМР від 09.05.2023 № 59 «Про запобігання всім видам дитячого травматизму серед здобувачів освіти закладів освіти м. Харкова у літній період 2023 року», також методичними рекомендаціями від 28.05.2012 № 1/9-413 «Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період», від 28.05.2012 №1/9-413 «Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період» та від 02.09.2016 № 1/9-456 «Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах».

У закладі дошкільної освіти встановлено 5-денний освітній тиждень.

Режим роботи груп з 07.00 год. до 19.00 год.

У період канікул з дітьми проводиться фізкультурно - оздоровча і художньо - продуктивна діяльність.

Основні річні завдань на 2023/2024 навчальний рік

Науково – методична тема, над якою продовжує працювати наш заклад дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році «Впровадження освітніх компетенцій учасників освітнього процесу через використання інноваційних технологій» - III етап – втілення науково – методичної проблеми в практику закладу. А також продовжувати підвищувати рівень професійної майстерності педагогічних працівників в проведенні різних форм організації освітнього процесу (очної,

дистанційної та змішаної, синхронної та асинхронної), проведенні онлайн-заходів, оволодінні формами та методами взаємодії між учасниками освітнього процесу відповідно до конкретної ситуації кожної дитини. Визначення основних річних завдань на новий навчальний рік

Виходячи зі зробленого аналізу, з урахування можливості розв'язання виявлених проблем були визначені основні завдання на 2023/2024 навчальний рік:

1. Сприяти удосконаленню культури українського мовлення між учасниками освітнього процесу як основи формування національно-патріотичних почуттів (1 рік).
2. Проводити цілеспрямовану освітню діяльність щодо формування в учасників освітнього процесу безпечної поведінки в довіллі з урахуванням умов воєнного (післявоєнного) стану (1 рік).
3. Поглибити роботу з апробації нових сучасних форм і методів співпраці з родинами вихованців у формуванні соціально – громадянської компетентності дітей дошкільного віку (2 рік).
4. Удосконалювати роботу з художньо-естетичної компетентності дошкільників, впровадження сучасних технологій художньо-продуктивного циклу, активізацію творчого потенціалу педагогів та батьків, об'єднаних загальним спрямуванням з залучення дітей до мистецької культури (3 рік).

На час воєнного стану у закладі проводяться різні види діяльності тільки в асинхронному форматі та у віртуальному просторі. Асинхронний режим означає взаємодію між суб'єктами дистанційного навчання, за якої учасники взаємодіють між собою із затримкою в часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми, соціальні мережі тощо. Можна сказати, що це режим більш самостійного навчання, яке, водночас, підтримується вчителем з використанням відповідних цифрових інструментів. Тривалість відео заняття в асинхронному форматі не повинен перевищувати 8-10 хвилин (в залежності від вікової категорії дітей).

Ефективність освіти дошкільників за такою формою залежить від партнерської взаємодії педагогів і батьків. Наявність розроблених чітких правил та алгоритмів для усіх учасників освітнього процесу полегшує перехід з однієї форми надання освітніх послуг на іншу та робить організацію освітнього процесу гнучкою.

Основними формами роботи (в офлайн режимі) з дітьми у закладі дошкільної освіти є: заняття різних видів, індивідуальна робота, спостереження та екскурсії у

природу й соціум, пізнавально-розвивальні бесіди, дидактичні ігри, елементарні досліди й дитяче експериментування у повсякденному житті.

В освітньому процесі закладу дошкільної освіти використовуються різні види спеціально організованих форм діяльності дітей, у тому числі заняття різних типів.

Види діяльності (у звичайному режимі роботи закладу):

- організована ігрова діяльність – дидактичні, сюжетно-рольові, режисерські, рухливі, конструкторсько - будівельні, розвивальні, народні, театралізовані ігри, ігри-драматизації тощо;
- організована навчально-пізнавальна діяльність – спостереження, віртуальні подорожі, екскурсії у природу й соціум, пізнавально-розвивальні бесіди, дидактичні ігри, елементарні досліди й дитяче експериментування у повсякденному житті, індивідуальна робота;
- організована трудова діяльність – індивідуальні і групові трудові доручення, чергування, колективна праця, господарсько-побутова праця, самообслуговування, праця в природі, художня праця;
- організована художньо-продуктивна діяльність – образотворча, музична, літературна, театралізована діяльність, розваги, свята, індивідуальна робота;
- організована комунікативно-мовленнєва діяльність – спеціальні мовленнєві заняття, бесіди, розмови, створення і розв'язання певних освітніх ситуацій, спілкування, індивідуальна робота;
- організована рухова діяльність – заняття з фізичної культури, музики, різні форми організації дитячої праці, рухливі ігри, фізкультурні свята, розваги;
- самостійна діяльність дітей у закладі дошкільної освіти носить як індивідуальний, так і груповий (колективний) характер.

Навчання у формі занять проводиться, починаючи з третього року життя, з поступовим нарощуванням їх кількості та тривалості. Тривалість спеціально організованих фронтальних занять становить:

- у першій молодшій групі – до 10 хвилин;
- у другій молодшій групі – не більше 15 хвилин;
- у середній – 20 хвилин;
- у старшій – 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями – 10 хвилин.

Індивідуальна робота організовується з урахуванням віку дітей та відповідно

вимог чинних програм.

Заняття з фізичної культури й музичного виховання інтеграції не підлягають. Визначаючи обсяг організованих навчань у формі фізкультурних занять, враховується стан здоров'я та психофізіологічні особливості дитини.

Тривалість занять для дітей у віці від 2 до 3 років – 15 хвилин; від 3 до 5 років – 20-25 хвилин; від 5 до 6 років – 25-30 хвилин.

Виконання домашніх завдань від дітей педагогами закладу дошкільної освіти не вимагається. Планування освітньої роботи з дітьми здійснюється за режимними моментами на основі блочно-тематичного принципу. Варіативна складова Базового Компоненту дошкільної освіти реалізується через інтеграцію змісту парціальних програм затверджених Міністерством освіти і науки України у різні види діяльності.

Розподіл групових фронтальних занять для дітей

(у звичайному режимі роботи закладу)

Види діяльності за освітніми лініями	Кількість занять на тиждень			
	I молодша група від 2 до 3 років	II молодша група від 3 до 4 років	Середня група від 4 до 5 років	Старша група від 5 до 6(7) років
Ознайомлення з соціумом	1	2	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна діяльність тощо) *	4*	4*	5*	5*
Сенсорний розвиток	2	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	3	3	3
Здоров'я та фізичний розвиток**	2**	3	3	3**
Загальна кількість занять на тиждень	10+2**	11+3**	12+3**	15+3**
Додаткові послуги	-	-	-	-
Максимальна кількість занять на тиждень	10	11	12	15
Максимально допустиме навантаження (на тиждень на дитину (в астрономічних годинах) ***	1,4***	3,5***	5,3 ***	8,3***
Примітки:	<p>*Художньо-продуктивна діяльність передбачає заняття з музичної, образотворчої діяльності, художньої літератури. Театралізована діяльність присутня протягом дня як самостійний вид діяльності, чи включена в різні заняття для реалізації їх програмових завдань. Художня література інтегрується у заняття з художньо-продуктивної діяльності та розвитку мовлення.</p> <p>**Фізкультурні заняття проводяться з дворічного віку. Години, передбачені для фізкультурних занять не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей. У зв'язку з цим передбачено проведення фізкультурних занять з дітьми у першій та у другій половині дня.</p> <p>***Максимально допустиме навчальне навантаження визначають шляхом множення</p>			
	<p>*Художньо-продуктивна діяльність передбачає заняття з музичної, образотворчої діяльності, художньої літератури. Театралізована діяльність присутня протягом дня як самостійний вид діяльності, чи включена в різні заняття для реалізації їх програмових завдань. 1 заняття на тиждень із художньої літератури проводиться за рахунок занять розвитку мовлення.</p> <p>** Години, передбачені для фізкультурних занять не враховуються під час визначення гранично допустимого</p>			
	<p>*Художньо-продуктивна діяльність передбачає заняття з музичної, образотворчої діяльності, художньої літератури. Театралізована діяльність присутня протягом дня як самостійний вид діяльності, чи включена в різні заняття для реалізації їх програмових завдань. 1 заняття на тиждень із художньої літератури проводиться за рахунок занять з художньо-продуктивної діяльності.</p> <p>**Години, передбачені для фізкультурних</p>			
	<p>*Художньо-продуктивна діяльність передбачає заняття з музичної, образотворчої діяльності, художньої літератури. Театралізована діяльність присутня протягом дня як самостійний вид діяльності, чи включена в різні заняття для реалізації їх програмових завдань. 1 заняття на тиждень із художньої літератури проводиться за рахунок кількості занять з художньо-продуктивної діяльності.</p> <p>** Години, передбачені</p>			

	загальної кількості занять на тиждень, відведених на вивчення освітніх ліній у віковій групі, на тривалість заняття залежно від віку вихованців.	навчального навантаження на дітей. У зв'язку з цим передбачено проведення фізкультурних занять з дітьми у першій та у другій половині дня. *** Максимально допустиме навчальне навантаження визначають шляхом множення загальної кількості занять на тиждень, відведених на вивчення освітніх ліній у віковій групі, на тривалість заняття залежно від віку вихованців.	занять не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей. У зв'язку з цим передбачено проведення фізкультурних занять з дітьми у першій та у другій половині дня. *** Максимально допустиме навчальне навантаження визначають шляхом множення загальної кількості занять на тиждень, відведених на вивчення освітніх ліній у віковій групі, на тривалість заняття залежно від віку вихованців.	для фізкультурних занять не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей. У зв'язку з цим передбачено проведення фізкультурних занять з дітьми у першій та у другій половині дня. *** Максимально допустиме навчальне навантаження визначають шляхом множення загальної кількості занять на тиждень, відведених на вивчення освітніх ліній у віковій групі, на тривалість заняття залежно від віку вихованців
--	--	---	--	---

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ

Дошкільна освіта є самостійною системою, обов'язковою складовою освіти в Україні, яка гармонійно поєднує сімейне та суспільне виховання. Найпершим суспільним середовищем для дитини стає заклад дошкільної освіти, метою якого є забезпечення гармонійного розвитку особистості дитини, її фізичного і психічного здоров'я, виховання ціннісного ставлення до природного й соціального довкілля, до самої себе, формування механізмів соціальної адаптації та творчого втілення в умовах життя в товаристві незнайомих дітей і дорослих. Дошкільна освіта як перша самоцінна ланка має гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дитини необхідною якісною інформацією, допомагати їй реалізувати свій природний потенціал, орієнтуватися на загальнолюдські й національні цінності.

- [Освітня програма закладу дошкільної освіти розроблена на виконання Законів України «Про освіту» \(від 05.09.2017р. № 2145-VIII, набрав чинності 28.09.2017р.\);](#)

- «Про дошкільну освіту» (від 11.07.2001р. № 2628-III зі змінами від 05.09.2017р. № 522);
- наказу МОН України від 12.01.2021 № 33 «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція» та методичних рекомендацій до оновленого БКДО (лист МОН від 16.03.2021 № 1/9-1481);
- листа МОН № 1/12490-23 від 21.08.2023 р. «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році»;
- про розроблення програм для дошкільної освіти (лист від 28.02.2013 № 1/9-152);
- листа МОН від 14.08.2023 № 1/12038-23 «Перелік навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році».

- Освітня програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом дошкільної освіти для досягненнями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти).

Освітня програма закладу дошкільної освіти визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих освітніх ліній, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натепер подані в рамках гранично допустимого навантаження;
- очікувані результати навчання вихованців подані в рамках програм, пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до здобувачів освіти, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Зміст Освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

В Освітній програмі структуровано інваріантну та варіативну складову. Освітня програма розроблена на основі Базового компонента дошкільної освіти, освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» Огнев'юк О.В., (лист МОН України № 1/11-4960 від 23.07.2020); «Українське дошкілля», автор Білан О.І. (протокол № 6 від 03.12.2021, зареєстровано у Каталозі № 1.0025 - 2021).

Перелік парціальних програм, через які здійснюється освітній процес:

1. Парціальна програма з національно — патріотичного виховання для дітей середнього та старшого дошкільного віку «Україна - моя Батьківщина», за загальною науковою редакцією Рецпольської О.Д., авторський колектив: Каплуновська О.Д., Палець Ю.М., Кичата І.І. (протокол № 3 від 21.06.2022, зареєстровано в Каталозі за №1.0009-2022).
2. Парціальна програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі» (видання 2-е оновлене зі змінами і доповненнями. Лохвицька Л.В. (Лист ІМЗО від 08.11.2019 № 22.1/12-Г-1054).

Освітня програма закладу дошкільної освіти відповідає принципу розвивальної освіти, метою якої є розвиток дитини, поєднує принципи наукової обґрунтованості і практичного застосування; відповідає критеріям повноти, необхідності і достатності; забезпечує єдність навчальних, виховних цілей і завдань освітнього процесу дітей дошкільного віку. Будується з урахуванням принципу інтеграції освітніх галузей, у відповідності з віковими можливостями та особливостями дітей, допускає варіювання освітнього процесу в залежності від регіональних особливостей; забезпечує індивідуалізацію дошкільної освіти (у тому числі обдарованих дітей); передбачає залучення дітей до соціокультурних норм, сімейних суспільних, державних традицій.

Мета Освітньої програми - реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 2 до 6 (7) років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі:

- турбота про здоров'я, емоційне благополуччя та своєчасний всебічний розвиток кожної дитини;

- створення в групах атмосфери гуманного та доброзичливого ставлення до всіх вихованців, що дозволяє рости їх товариськими, добрими, допитливими, ініціативними особистостями, які прагнуть до самостійності і творчості;
- максимальне використання різноманітних видів дитячої діяльності, їх інтеграція в цілях підвищення ефективності освітнього процесу;
- творча організація (креативність) освітнього процесу;
- варіативність використання навчального матеріалу, дозволяє розвивати творчість у відповідності з інтересами і здібностями кожної дитини;
- шанобливе ставлення до результатів дитячої творчості;
- єдність підходів до виховання дітей в умовах закладу дошкільної освіти і сім'ї;
- забезпечення наступності дошкільної та початкової школи, що виключає розумові та фізичні перевантаження у змісті освіти дітей дошкільного віку, забезпечує відсутність тиску предметного навчання;
- організація психолого-педагогічної підтримки вихованців у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями і схильностями, розвиток здібностей і творчого потенціалу кожної дитини як суб'єкта відносин з самим собою, іншими дітьми, дорослими та світом;
- забезпечення психолого-педагогічної підтримки сім'ї та підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку освіти, охорони і зміцнення здоров'я дітей;
- корекційно-розвивальна робота, що забезпечує своєчасну спеціалізовану допомогу в освоєнні змісту навчання і корекцію вад дітей в умовах закладу дошкільної освіти;
- підвищення професійної майстерності педагогів дошкільної освіти.

Завдання Освітньої програми - сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетенцій дитини перших 6 (7) років життя, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у школі. Визначені Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, життєво важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень до світу та самої себе відображені у програмі є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

Структура програми - визначення освітніх ліній відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, визначення загального обсягу навантаження на кожний вік дитини: ранній вік (третій рік життя), молодший вік (четвертий рік життя), середній вік (п'ятий рік життя), старший дошкільний вік (шостий рік життя). Кожна освітня лінія програми завершується показниками компетентності.

РОЗДІЛ II.

ПЕРЕЛІК, ЗМІСТ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ ЛІНІЙ, ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

Зміст освітнього процесу в закладі у 2023/2024 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній інваріативної складової Базового компонента дошкільної освіти:

Освітній напрям «Особистість дитини»	<p>Рухова компетентність — це здатність дитини до самостійного застосування життєво необхідних рухових умінь та навичок, фізичних якостей, рухового досвіду в різних життєвих ситуаціях.</p> <p>Результатом сформованої компетентності є задоволення природної потреби у руховій активності, що забезпечує оптимальний рівень фізичної працездатності, засвоєння та використання елементарних знань у галузі фізичної культури, сформованість умінь і навичок для вирішення рухових завдань у різних життєвих ситуаціях.</p> <p>Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє інтерес та потребу у фізичному вдосконаленні, емоційно реагує на власні досягнення у руховій сфері (пластичність, упевненість, виразність та естетика рухів).</p> <p>Демонструє стійку позитивну мотивацію до активної рухової діяльності, цінує чесність, товарицькість, підтримку в командних спортивних іграх, виявляє спритність, вміння боротися, вигравати і програвати.</p> <p>Виявляє позитивне ставлення до загартовувальних та гігієнічних процедур.</p> <p>Сформованість знань: знає назви основних рухів, предметів та спортивних знарядь, усвідомлює роль фізичних вправ у розвитку та зміцненні організму. Здатна до пізнання основ фізичного розвитку.</p> <p>Знає та свідомо дотримується правил у рухливих, спортивних іграх та вправах (зокрема з елементами змагання). Знає про індивідуальний принцип користування гігієнічними засобами.</p> <p>Навички: має сформовані життєво необхідні рухові уміння та навички, розвинені фізичні якості, достатній руховий досвід, який дозволяє застосовувати адекватні фізичні зусилля відповідно до ситуації. Володіє власним тілом, свідомо реагує на елементарні потреби організму, витримує відповідно до віку фізичне навантаження. Виявляє вольові зусилля у руховій діяльності, координує рухи, уміє орієнтуватися в просторі. Здатна самостійно застосовувати руховий досвід у повсякденному житті, оцінює і регулює можливості власного тіла. Володіє основними рухами (ходьба, біг, стрибки, лазіння, метання). Виконує з різних вихідних положень вправи на предметах, з предметами та без них. Володіє елементарними навичками загартування та особистої гігієни. Прагне бути охайною. Самостійно виконує основні гігієнічні процедури. Без нагадування дорослого користується основними гігієнічними засобами та предметами догляду за тілом. Намагається контролювати власну поставу; усвідомлює вплив постави на здоров'я, естетику рухів; виконує комплекс вправ для запобігання порушенням постави та плоскостопості.</p> <p>Здоров'язбережувальна компетентність — це здатність дитини до застосування навичок здоров'язбережувальної поведінки відповідно до наявної життєвої ситуації; дотримання основ здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я у повсякденній життєдіяльності. Результатом розвитку цієї компетентності є потреба в опануванні способами</p>	<p>Участь батьків</p> <p>Підтримка батьками процесу формування особистості дитини може відбуватися шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none">• розвитку рухових навичок:<ul style="list-style-type: none">– дотримання спільних вимог щодо розпорядку дня, який відповідає віковим особливостям дитини;– допомоги дитині у виконанні щоденних гігієнічних процедур, загартовувальних процедур, доступних в домашніх умовах;– заохочення дитини до активної рухової діяльності вдома та на вулиці, проведення спільних ігор, розваг, інших форм спортивного дозвілля; прогулянок на свіжому повітрі за різних погодних умов;• розвитку здоров'язбережувальних навичок: – створення вдома сприятливого середовища за родинними традиціями здоров'язбереження, роз'яснення користі та шкоди певних дій як для власного здоров'я, так і членів родини;– зацікавлення і заохочення дитини до вживання корисних для здоров'я продуктів харчування; – закріплення в різних життєвих ситуаціях навичок безпечної поведінки вдома, на вулиці, громадських місцях;– використання художніх творів (казки, оповідання, вірші, твори живопису тощо) про здоровий спосіб життя;• розвитку самоставлення / самосвідомості дитини: – безумовного цілісного сприйняття дитини як повноцінного члена родини, а саме: поваги до її потреб та бажань, її емоційної підтримки та заохочення;
--------------------------------------	---	---

збереження та зміцнення власного здоров'я, сукупність елементарних знань про людину та її здоров'я, здоровий спосіб життя; стійка мотивація еколого-валеологічної спрямованості щодо пізнання себе та довкілля, яка спонукає до використання навичок здоров'язбережувальної поведінки. **Емоційно-ціннісне ставлення:** виявляє потребу в засвоєнні способів збереження власного здоров'я, орієнтованих на самопізнання та реалізацію особистої активності в житті. З повагою ставиться до людей, незалежно від їхньої статі, віку та стану здоров'я. Виявляє позитивне ставлення до національних та сімейних здоров'язбережувальних традицій, активних форм діяльності та відпочинку, культури харчування та загартовування. **Сформованість знань:** усвідомлює цінність здоров'я, його значення для повноцінної життєдіяльності. Володіє уявленнями про основні чинники збереження здоров'я — рухова діяльність, правильне харчування, дотримання питного режиму, безпечна поведінка, догляд за тілом. Орієнтується в основних показниках власного здоров'я (гарне самопочуття, відсутність больових відчуттів) та здоров'я людей, які її оточують. Знає про існування різних захворювань, орієнтується в елементарних видах допомоги людині, яка хворіє. Здатна встановлювати елементарну залежність між здоровим розвитком людського тіла та повноцінним харчуванням. Називає основні групи продуктів харчування, відрізняє корисну їжу від шкідливої. Оперує назвами основних корисних напоїв, знає про їхню роль для розвитку організму. Розуміє виняткове значення питної води для здоров'я, орієнтується в ознаках спраги й голоду. Має цілісне уявлення про будову людського тіла. Визначає і правильно називає елементарні функціональні можливості людського організму. Орієнтується у призначенні та дотримується правил дбайливого ставлення до органів чуттів. Усвідомлює, що людина народжується, проходить різні етапи життєвого шляху — дитинство, юність, зрілість, старість. Має елементарне уявлення про статеву належність, орієнтується в ознаках своєї статевої належності. Диференціює поняття «безпечне» і «небезпечне», усвідомлює важливість безпеки життєдіяльності (власної та інших людей). Знає правила поведінки з незнайомими людьми, орієнтується у правилах поводження з незнайомими предметами та речовинами; пожежної та електробезпеки; користуванні транспортом; в основних знаках дорожнього руху тощо. Знає правила безпечного перебування вдома, у закладі дошкільної освіти, на вулиці, на воді, льоду, ігровому, спортивному майданчиках. Усвідомлює, до кого можна звернутись за допомогою в різних ситуаціях. **Навички:** дотримується правил здоров'язбережувальної поведінки. Повідомляє дорослому про погане самопочуття, під його керівництвом виконує необхідні лікувально-профілактичні процедури. Уміє оцінювати поведінку власну та інших людей щодо дотримання здорового способу життя. Бере участь в оздоровчих та фізкультурно-розвивальних заходах. Дитина демонструє здатність скористатися номером телефону основної служби допомоги (пожежна, медична, поліція). Володіє навичками безпечної поведінки при агресивному поводженні однолітків, інших дітей або дорослих. **Особистісна компетентність.** Освітній потенціал компетентності реалізується у творчій активності дитини у всіх специфічно дитячих видах діяльності (ігровій, пізнавальній, образотворчій). Виявляється в особистісних якостях дитини — від елементарних уявлень та позитивного ставлення дитини до свого внутрішнього світу (думок, почуттів, мрій, бажань, мотивів, планів, ідеалів, цілей, прагнень) до становлення основ її світогляду і розвиненості її свідомості (пізнавальної активності, емоційної сприйнятливості, позитивної налаштованості дій, думок, оптимістичними переживаннями, реалістичними намірами). Особистісну компетентність характеризує сформованість самосвідомості: ідентифікації себе зі своїм «Я», позитивної самооцінки, домагання визнання

врахування вподобань та смаків, врахування думки дитини під час прийняття спільних рішень, надання їй відчуття безпеки та захищеності; узгодженості цінностей, виховних позицій та впливів між усіма членами родини; — створення в родинних умовах простору для активної життєдіяльності дитини на побутовому та культурному рівнях; — забезпечення щоденного позитивного емоційного, вербального та фізичного контакту з дитиною, вияв щирої зацікавленості та особистої участі у справах дитини (ігри, освіта, дозвілля, побут, спілкування тощо); забезпечення умов для набуття дитиною соціального досвіду взаємодії з однолітками та дорослими (відвідування місць громадського користування; гра та освіта з іншими дітьми; участь у культурних, мистецьких, громадських подіях тощо); — позитивне ставлення до закладу дошкільної освіти, а також підтримка авторитету педагога, готовність включитися в розвивальну та/або корекційну роботу, ініційовану фахівцями психолого-педагогічного супроводу (педагоги, психологи, медики та інші профільні фахівці), що зумовлена індивідуально-типологічними особливостями та потребами в розвитку дитини.

Освітній
напрямок
«Дитина в
сенсорно-
пізнавальному
просторі»

іншими її чеснот, уміння співвідносити «хочу» (мотиви, наміри), «можу» (знання, вміння навички), «буду» (регуляція поведінки та діяльності), здатність уявляти себе в минулому, теперішньому, майбутньому часі; орієнтування у своїх основних правах і обов'язках. Результатом сформованої компетентності є: **Емоційно-ціннісне ставлення:** приймає своє ім'я, демонструє інтерес, приналежність і повагу до своєї родини, її традицій і звичаїв. Виявляє інтерес до свого внутрішнього світу (думки, почуття, бажання, мрії, ставлення). Орієнтується в основних емоціях і почуттях, усвідомлює, чого хоче (не хоче); може обґрунтувати своє ставлення. Має позитивну самооцінку та розуміє свою соціальну відповідальність у партнерських стосунках із однолітками. Виявляє переважно оптимістичне світовідчуття щодо свого сьогодення і майбутнього. **Сформованість знань:** має позитивне уявлення про себе (Я — хороша / хороший), оперує займенником «Я», вирізняє себе з-поміж інших, орієнтується у своїх чеснотах і вадах, знає та усвідомлює свої права, права інших, обов'язки, статеvu, родинну, соціальну приналежність та саму себе в часі, просторі тощо. Розуміє своє місце в системі людської життєдіяльності — у сім'ї, групі однолітків, соціально-комунікативному просторі, у різних видах діяльності. Правильно називає основні ознаки різних вікових періодів (дитинство, юність, зрілість, старість). Диференціює добро і зло, здатна управляти собою, власною поведінкою в різних життєвих ситуаціях, оперуючи усвідомленими ціннісними орієнтаціями, позитивними мотивами. **Навички:** характеризує себе як він / вона, а в майбутньому чоловік / жінка. Прагне досягати поставленої мети особистої діяльності. Має навички обходитися своїми силами, самостійно в знайомих ситуаціях. За необхідності вміє звертатися по допомогу. Здатна встановлювати причинно-наслідкові та смислові зв'язки між подіями життя, своїми переживаннями. Адекватно реагує на різні життєві ситуації, управляє собою, намагаючись стримувати негативні емоції, співвідносить характер емоційної поведінки з її наслідками для інших. Передбачає результати своєї діяльності, знає їхнє значення для себе і тих, хто поряд, усвідомлює свою відповідальність за вчинене. Виявляє самоповагу (Я — хороша / хороший), повагу до інших (інші також хороші), власну гідність. **Предметно-практична, технологічна компетентність** — здатність дитини реалізовувати творчі задуми з перетворення об'єктів довкілля з використанням різних матеріалів, що спираються на обізнаність із засобами та предметно-практичними діями, з допомогою дорослого чи самостійно у процесі виконання конструктивних, технічно-творчих завдань, завдань з моделювання. **Результатом** сформованої предметно-практичної, технологічної компетентностей є творче самовираження через сформовані предметно-практичні та технологічні дії в самостійній і спільній з однолітками діяльності. **Емоційно-ціннісне ставлення:** виявляє інтерес і бажання до відтворення різних об'єктів навколишнього світу різними способами (конструювання, моделювання), засобами (різні види конструкторів), природним і штучним матеріалом та інструментами; емоційно реагує, переживає почуття радісного задоволення від процесу та результату власної і колективної предметно-практичної діяльності; надає перевагу у виборі цікавих, конструктивних, предметно-практичних завдань, які передбачають участь у суспільно значущій діяльності спільно з дорослими та іншими дітьми; виявляє інтерес і повагу до професій, демонструє позитивне емоційно-ціннісне ставлення до людської праці та професійної діяльності дорослих. **Сформованість знань:** виявляє обізнаність з предметами та їхніми властивостями, зокрема з матеріалами, з яких виготовляють речі (пластик, папір, метал, тканина, гума, глина тощо); має уявлення про виготовлення предметів довкілля (елементарні способи їх обробки: пошив, вирізання, видування тощо); знає та виконує правила техніки безпеки і

Участь батьків

Підтримка батьками процесу формування сенсорно-пізнавального простору, предметно-практичних дій дитини може відбуватися шляхом:

- **розвитку предметно-практичних та технологічних навичок:** — забезпечення дитини необхідними матеріалами (конструкторами, папером, природним матеріалом, залишковим і допоміжним матеріалами) для самостійної творчої діяльності, настільно-друкованими іграми; — обговорення з дитиною призначення предметів та їх безпечного застосування; — розмов та бесід з дитиною про властивості та призначення предметів; — залучення до виконання доручень вдома (скласти іграшки, полити квіти тощо); — залучення дитини до рукоділля (handmade) з різними матеріалами з метою удосконалення

роботи з інструментами. Розуміє важливість раціонального використання матеріалів, обережного ставлення до продуктів праці. **Навички:** володіє видами предметно-практичної діяльності: конструювання (з будівельного матеріалу, з паперу (оригамі, паперопластика), з природного матеріалу, з деталей конструкторів тощо), наочне моделювання (конструкцій, моделей, наприклад, часу: ранок-день-вечір-ніч, пів року: зима-весна-літо-осінь тощо), проєктування, технічної творчості (створення конструкцій, споруд, технічних елементів). Вміє визначати мету, прогнозувати кінцевий результат, планувати послідовність дій, узгоджувати власні дії з діями партнерів. **Демонструє сформованість** уміння розглядати конструкції, виокремлювати їхні основні складові, співвідносити за розмірами, формами, розташуванням, аналізувати та оцінювати результат своєї роботи та роботи однолітків, вносити корективи, виправляти помилки. Турботливо ставиться до рукотворних виробів. Вміє використовувати зразки та намагається додати самостійні знахідки та рішення у створенні виробів, проявляє фантазію, винахідливість, імпровізує, використовуючи наявні ресурси, альтернативно застосовує предмети та матеріали, зважаючи на їхні властивості, генерує ідеї та заохочує товаришів бажанням їх реалізувати, прагне довести розпочату справу до логічного завершення. Виокремлює потрібну інформацію про об'єкти довкілля з малюнку, плану, моделі, схеми, порівнює різні моделі одного й того ж самого об'єкта. Долучається до рукоділля (handmade) з різними матеріалами з метою удосконалення навколишнього життєвого простору. **Сенсорно-пізнавальна, логіко-математична, дослідницька компетентність**— це здатність дитини використовувати власну сенсорну систему в процесі логіко-математичної і дослідницької діяльності. **Результатом є** наявність пізнавальної мотивації, базису логіко-математичних, дослідницьких знань, набутих дитиною умінь і навичок (аналізу, порівняння, узагальнення, здійснення самоконтролю), пізнавальний досвід, що накопичується і використовується в різних видах дитячої діяльності. **Емоційно-ціннісне ставлення:** виявляє інтерес до цікавих конструктивних завдань, пов'язаних із інтелектуальним напруженням; мотивована на дослідження об'єктів і явищ, пізнання нового; виявляє стійкий інтерес до дослідницького пошуку як у спеціально створених проблемних ситуаціях, так і у вільній діяльності; демонструє позитивне емоційно-ціннісне ставлення до математики, математичного матеріалу; виявляє внутрішню пізнавальну потребу виконувати логіко-математичні, дослідницькі завдання, демонструє інтерес до самостійного розв'язання цих завдань; відчуває задоволення від інтелектуальних труднощів, докладає вольових зусиль для їх подолання. **Сформованість знань:** має уявлення про основні математичні поняття «число», «величина», «форма», «простір», «час»; демонструє володіння знаннями і способами діяльності, які дають змогу розв'язувати пізнавальні суперечності; виявляє сформованість логіко-математичних уявлень у предметно-практичній і дослідницькій діяльності; знає і правильно називає еталони площинних та об'ємних геометричних форм, просторові напрями, одиниці вимірювання часу, параметри величини, усвідомлює зв'язки між кількісними, порядковими числівниками, просторовими, часовими поняттями; знає і свідомо використовує термінологію елементарної математики у власному мовленні; знає і розуміє елементарні правила безпеки під час проведення простих фізичних експериментів. **Навички:** встановлює залежності між числами натурального ряду, величинами, просторовими ознаками; володіє основними одиницями вимірювання часу, величини. Здатна спрямовувати сенсорні процеси відчуття, сприйняття, увагу на пізнання об'єктів довкілля; диференціювати сенсорні еталони за ознаками форми, величини, кольору, просторового розташування; здатна за допомогою власної сенсорної системи досліджувати предмети й об'єкти дійсного світу, виявляти в

навколишнього життєвого простору; • **розвитку сенсорно-пізнавальних, логіко-математичних та дослідницьких навичок дитини:** – використання у взаємодії з дитиною різноманітних інтелектуальних ігор (лабіринти, конструктори, кубики, мозаїки, ЛЕГО) іграшками, книжками пізнавального змісту (дитячі енциклопедії, художні твори, словники); – спільне розв'язання вправ, ігор, завдань, запитань математичного змісту під час прогулянок і спостережень у природі, пізнавальних розмов та бесід з дитиною; – організація та планування часу для спільних сімейних справ, життєдіяльності родини у вихідні / святкові дні: проведення спільних ігор і розваг, вікторин логіко-математичного змісту; – проведення елементарних дослідів та експериментів з матеріалами та речовинами із залученням дитини до коментування процесу дослідження та до спільного аналізу його результатів.

Освітній
напрямок
«Дитина в
природному
довкіллі»

них спільне і відмінне; використовувати різні способи обстеження, раціональні прийоми порівняння, набуті у процесі взаємодії з дорослими і однолітками; доцільно, усвідомлено використовувати елементарні математичні знання в знайомих та нових пізнавальних ситуаціях; знаходити різні варіанти розв'язання логіко-математичних завдань; аналізувати, узагальнювати, класифікувати, групувати предмети, об'єкти за ознаками форми, величини, кількості, кольору, здійснювати серіацію, елементарне кодування властивостей та якостей предметів, об'єктів за допомогою символічних позначень; робити висновки та узагальнення, самостійно виправляти помилки, оцінювати результати власної роботи, наполегливо досягати кінцевої мети у розв'язанні логіко-математичних, пошуково-дослідницьких завдань.

Природничо-екологічна компетентність — це здатність дитини до доцільної поведінки в різних життєвих ситуаціях, що ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знаннях її законів та формується у просторі пізнавальної, дослідницької, трудової, ігрової діяльності. **Емоційно-ціннісне ставлення:** виявляє інтерес до пізнання природи рідного краю, близького оточення, своєї держави України, цікавиться об'єктами і явищами планети Земля і видимих об'єктів Космосу. Емоційно реагує на природне довкілля; демонструє повагу до різних форм життя; позитивно реагує на ситуації взаємодії з різними об'єктами природи. Виявляє інтерес і готовність до діяльності, що забезпечує пізнання природи і формування навичок доцільної поведінки. **Сформованість знань:** має загальні уявлення про природу планети Земля і Всесвіту; розуміє, що Земля є частиною Космосу, а всі його об'єкти (зорі, планети, комети, метеорити тощо) знаходяться дуже далеко; володіє елементарними уявленнями про дослідження Космосу людиною; знає, що на планеті Земля є неживі і живі об'єкти природи; усвідомлює зв'язки між рослинами і тваринами, їхні функції в природі; встановлює залежність об'єктів природи від екологічних факторів; розуміє особливості та умови розвитку рослин (фази розвитку, екологічні фактори, поживність ґрунту, догляд), існування тварин (стадії розвитку, залежність від середовища існування, реакції на сезонні зміни; усвідомлює поділ рослин і тварин на групи; знає, що є дикорослі і культурні рослини; дикі, свійські тварини; знає правила поведінки з ними; володіє знаннями про основні властивості неживих об'єктів природи (повітря, вода, пісок, глина, каміння), які може виявляти під час елементарних дослідів; усвідомлює значення назв-характеристик окремих властивостей об'єктів та фізичних явищ навколишнього світу (твердість, м'якість, сипучість, в'язкість, плавучість, розчинність; швидкість, напрямок тощо); володіє назвами штучних матеріалів, виготовлених людиною із природної сировини (метал, гума, тканина, пластик, папір тощо); знає ознаки пір року і явищ природи. Усвідомлює, що життя людини неможливе без природи; обізнана з позитивним і негативним впливом людини на природне довкілля, проблемами довкілля, насамперед змінами клімату, і необхідністю заощаджувати енергію, воду, сортувати сміття тощо у повсякденному житті і має первинні навички такої поведінки; свідомо використовує знання про природу в різних видах діяльності та життєвих ситуаціях; орієнтується в діяльності людини, спрямованій на збереження, відтворення й охорону природи. **Навички:** дитина виявляє здатність спостерігати за природними об'єктами та явищами планети Земля та видимими об'єктами Космосу; спроможна класифікувати та групувати природні об'єкти рослинного й тваринного світу за характерними ознаками; здатна самостійно чи з незначною допомогою дорослого проводити нескладні досліді з пізнання властивостей об'єктів природи, спостерігати за явищами природи та помічати зміни у стані природи й погоди, оцінювати метеорологічні явища (температура повітря, вітер, опади тощо); здатна до адекватної поведінки на основі

Участь батьків

Залучення батьків у процес формування у дитини природничо-екологічної компетентності та навичок, орієнтованих на сталий розвиток, може полягати у: формуванні у дитини поняття про себе як про мешканця планети Земля, від якого також залежить життя всього живого; виявленні власної обізнаності та в ознайомленні дитини та інших членів родини з інформацією про те, як зберігають природні ресурси та дбають про довкілля в нашій країні наданні дитині власного прикладу відповідальної, розумної та виваженої поведінки щодо збереження ресурсів у повсякденному житті родини та розв'язання екологічних проблем власної громади; активної власної участі та участі дитини в акціях, спрямованих на благоустрій території та збереження довкілля у власній громаді чи місцевості: висаджування рослин, звільненні території від засмічення, підтримуванні чистоти вулиць і власного приміщення; формуванні у різний спосіб уявлень про екологічні проблеми свого міста, селища.

Освітній
напрямок «Гра
дитини»

оцінки природних явищ та стану погоди. Здатна з допомогою дорослого вирощувати рослини, доглядати за домашніми улюбленцями та піклуватись про них; демонструє дотримання правил природоцільної поведінки, навички бережливого ставлення до ресурсів; відгукується на пропозиції дорослого зберігати й покращувати природне довкілля чи надавати допомогу живим об'єктам природи. **Навички, орієнтовані на сталий розвиток**, виявляються у сформованості в дітей початкових уявлень про сталі дії і поведінку, усвідомленні необхідності збереження ресурсів планети й особистої причетності до цього; розвиненості ефективних звичок соціальної поведінки, економного споживання ресурсів та збереження природи. **Емоційно-ціннісне ставлення**: дитина мотивована на цінності сталого розвитку (дружні стосунки між людьми, раціональне використання природних ресурсів тощо). Виявляє небайдужість до природоохоронної діяльності дорослих, бажання брати участь у проведенні заходів, спрямованих на підтримку цінностей сталого розвитку. Виявляє дружнє ставлення до близьких і знайомих, що проявляється у дотриманні мовленнєвого етикету, наданні допомоги тим, хто її потребує, тощо. **Сформованість знань**: має початкові уявлення про дії та поведінку, орієнтовані на сталий розвиток, в екологічній, економічній та соціальній сферах повсякденного життя; знає про необхідність зменшення марних витрат сировини й кількості відходів. Знає і називає різні формули звернення, вітання, подяки і вміє обирати одну з них у залежності від ситуації спілкування. Співвідносить жести з добрими словами. **Навички**: може пояснити на елементарному рівні необхідність сталого способу власного життя, свідомо обирає дії, спрямовані на зміцнення власного здоров'я, виявляє відчуття особистої причетності до збереження ресурсів планети і власної країни. Здатна пояснити, чому потрібно економно витратити воду, папір, електроенергію, як це пов'язано зі збереженням лісових, водних запасів планети, клімату; демонструє навички розумного споживання енергії, паперу та води. Здатна не лише усвідомлювати важливість правил у суспільному житті, смисл конкретного правила, а й уміти пояснити іншому, чому варто вчиняти так, а не інакше. Володіє і доречно вживає слова із широкої палітри мовних формул, необхідних для обслуговування різних ситуацій (вітальні слова, слова-звертання, прохання чи пропозиція допомоги, дякування, вибачення тощо); виявляє доброзичливе ставлення до людей, які її оточують, намагається підтримувати дружні стосунки з дітьми.

Ігрова компетентність — це здатність дитини до вільної, емоційно насиченої, спонтанної активності з власної ініціативи, в якій реалізується можливість застосування наявних і освоєння нових знань та особистісного розвитку через прагнення дитини до участі в житті дорослих шляхом реалізації інтересів в ігрових та рольових діях в узагальненій формі. Ігровий процес як зона найближчого розвитку дитини вимагає збагаченого ігрового середовища і педагогічного супроводу дорослих і тому класифікація ігор відображає ступінь активності та свободи дитини в організації ігрової діяльності. Перша група ігор: самодіяльні вільні ігри (ігри-експериментування, сюжетно-відображувальні, сюжетно-рольові, режисерські, театралізовані). Друга група: ігри, що організовані за ініціативою дорослих з метою навчання (сюжетно-дидактичні, дидактичні (словесні, з іграшками, настільно-друковані), рухливі, конструктивно-будівельні) та з метою організації дозвілля (інтелектуальні, карнавальні, обрядові, драматизації, хороводи, ігри-естафети). Гра відіграє ключову роль у житті дитини дошкільного віку, і необхідно визнати самоцінність вільної гри дитини в освітньому процесі закладу дошкільної освіти. **Емоційно-ціннісне ставлення**: виявляє стійкий інтерес та захоплення ігровою діяльністю, зацікавленість до реальних та уявлених ігрових подій,

Участь батьків

Підтримка батьками процесу формування ігрової компетентності дитини відбувається шляхом визнання самоцінності вільної гри, що потребує: - забезпечення дитини відповідними до віку іграшками та предметами, пояснення за необхідності про призначення іграшок та правил їх безпечного застосування; - виявлення батьками поваги до гри як провідного виду діяльності дитини, емоційної, позитивної реакції на самостійні ігри дітей; - прояву щирого інтересу до ігор дитини в садочку й урахуванні її ігрових інтересів у домашніх умовах; - організації спільної з дитиною гри, придумування нових ігор з іграшками; - підтримки бажання дитини грати з іншими дітьми, створення ситуацій для ігор у колі інших дітей, спонукання

Освітній
напрямок
«Дитина
соціумі»

в

ігрового перевтілення та створення ігрових задумів, ситуацій, сюжетів та ігрових ролей. Мотивована на цінності групової солідарності у грі (людяність, відповідальність, справедливість, самовладання, дружність, позитивне спілкування, терпимість). Відповідально ставиться до вибору та виконання ігрової ролі; відтворює свої життєві враження у рольовій грі, використовуючи виразні засоби; виявляє повагу до думки іншого, емоційно реагує на зміни у правилах гри, демонструє інтерес до ігор інших дітей. **Сформованість знань:** має уявлення про різні види ігрової діяльності, види та назви ігор, у які можна пограти; знає дії у творчих іграх та в іграх з правилами; вміє залучати та приймати партнерів до спільної гри; обирає безпечне місце та атрибути для гри; знає зміст сюжетно-рольових, конструкторсько-будівельних, дидактичних, словесних, настільно-друкованих, рухливих зі співом і діалогом, режисерських, театралізованих, українських народних ігор; демонструє сформованість рольових способів поведінки; свідомо використовує норми та етикет спілкування в іграх; розуміє, як використовувати предметно-ігрове середовище для гри; знає ігри та іграшки в садочку та вдома, використовує їх у самостійних іграх; втілює свої життєві враження; встановлює причини та наслідки вдалої та невдалої гри; усвідомлює себе активним учасником ігрової діяльності. **Навички:** ініціює організацію ігор з іншими дітьми за власним вибором. Самостійно обирає тему для гри, моделює явища реального життя, розвиває сюжет на основі досвіду та знань, прикладах дорослих, з літературних творів і казок, дотримується правил рольової взаємодії (узгодження, рівності, управління тощо). Разом з іншими дітьми облаштовує ігрове середовище та самостійно чи з незначною допомогою розподіляє ролі. Дотримується правил гри до її закінчення та стежить, щоб усі учасники їх виконували. Уміє підпорядковувати власні дії ігровим задумам, приймати пропозиції інших дітей та узгоджувати їх з усіма учасниками ігрового процесу, використовувати в іграх різні іграшки відповідно до її змісту або предмети-замінники; конструювати ігрове поле за допомогою різних предметів та матеріалів згідно з темою. Уміє налагоджувати партнерські стосунки завдяки діалогічному спілкуванню на основі ігрового задуму, рольової взаємодії або особистих уподобань, проявляє товарищівність, толерантність, зважає на думку інших, стримує агресивні прояви, конструктивно розв'язує конфлікти, радіє спільному успіху, дотримується норм та етикету спілкування, висловлює у делікатній формі своє непогодження з пропозиціями ровесника, його діями із розподілу ролей, іграшок, обов'язків. Для реалізації ролі широко використовує різні засоби виразності (емоційно-виразні рухи, міміка, пантоміміка, тембр голосу, рольове мовлення), ділиться з дорослими та однолітками враженнями після гри. Адекватно оцінює результати власних дій та дій товаришів по команді, виявляє взаємну прихильність, надає перевагу грі як провідній діяльності; використовує власний досвід для створення ігор; здатна гратися сама та з однолітками, виявляє вміння залучити до гри партнерів; намагається творчо розвивати сюжет або придумувати ігри. **Соціально-громадянська компетентність** — це здатність до прояву особистісних якостей, соціальних почуттів, любові до Батьківщини; готовність до посильної участі в соціальних подіях, що відбуваються у дитячих осередках, громаді, суспільстві та спрямовані на покращення спільного життя. **Результат сформованості соціально-громадянської компетентності** засвідчує ціннісне ставлення дитини до себе, своїх прав і прав інших, наявність уявлень про правила і способи міжособистісної взаємодії з членами сім'ї, родини, іншими людьми та вміння дотримуватись цих правил в соціально-громадянському просторі, а також ціннісне ставлення та повагу до культурних надбань українського народу, представників різних національностей і культур. **Емоційно-ціннісне ставлення:** демонструє інтерес до

дитини до обговорення ігрових вражень; -збагачення емоційної сфери дитини враженнями від театральних, літературних творів з подальшим відображенням їх у грі; -підтримки традиції радитися з дитиною про придбання нових іграшок.

Участь батьків

Підтримка батьками процесу формування соціально-громадянської компетентності може відбуватися шляхом: - реалізації в родині принципів демократії, що ґрунтуються на повазі до особистості дитини та її прав; -створення умов для вибудовування міжособистісної, продуктивної і толерантної дитячо-батьківської взаємодії; -розмов про права дитини, моделювання відповідної поведінки та висловлювання особистих поглядів і думок задля набуття соціального досвіду; -залучення дитини

Освітній
напрямок
«Мовлення
дитини»

загальнолюдських цінностей (здоров'я, сім'я, повага і любов до батьків, роду, держави, Батьківщини, дружба, мир, доброта тощо), громадянських цінностей (обов'язки перед іншими людьми, повага прав, честі та гідності інших людей), цінностей спілкування, діяльності. Проявляє особистісні якості (самостійність, відповідальність, працелюбність, лідерство, людяність, спостережливість, справедливість, ініціативність, активність, креативність та інші) у взаємодії з іншими людьми. Виявляє зацікавленість до спілкування із знайомими дорослими, однолітками, молодшими та старшими за себе дітьми; проявляє обачливість до незнайомих людей. Демонструє інтерес до національних культурних цінностей свого народу та інших культур. Виявляє зацікавленість культурою українського народу, його історичним минулим, мовою, звичаями, традиціями. Емоційно реагує на власну участь та участь інших у різних видах діяльності: вміє співпереживати та співчувати, оптимістично ставитися до труднощів та визначати шляхи їх подолання. Виявляє почуття власної гідності як представника українського народу та громадянина; демонструє дружнє та неупереджене ставлення до дітей з особливими освітніми потребами. Демонструє відповідальність за свої вчинки. **Сформованість знань:** має уявлення про місце кожної людини в соціальному середовищі; уявлення про себе як члена громади, суспільства; уявлення про свою сім'ю, родину, рід, рідну домівку, заклад дошкільної освіти, Батьківщину; знає і розповідає про державні та національні символи України, звичаї, традиції сім'ї та українського народу. Усвідомлює свою роль (у сім'ї, групі однолітків, місцевій громаді). Знає, що прізвище вказує на належність дитини до свого роду, родини, а ім'я — на її індивідуальність та неповторність, знає про окремі традиції і звичаї попередніх поколінь. Усвідомлює необхідність дотримання соціальних норм моралі й виявляє повагу до прав і свобод людини. Розуміє переваги розв'язання конфліктів, суперечок мирним шляхом. Демонструє відкритість до спілкування та взаємодії з представниками різних національностей і культур. **Навички:** ідентифікує себе та діє відповідно до соціальної ролі: донька / син, брат / сестра, онука / онук, друг / подруга тощо; демонструє елементарні навички емоційної саморегуляції, виражає почуття за допомогою слів, міміки, жестів; пояснює причину своїх емоцій, усвідомлює те, що інші люди переживають різні емоційні стани, їм буває радісно, боляче, образливо тощо. Звертається по допомогу до однолітків та знайомих та/або надає її, вміє отримувати задоволення від надання допомоги іншим. Дотримується соціальних правил та норм поведінки, домовленостей у щоденній життєдіяльності; бере участь у визначенні та прийнятті правил співжиття в родині, групі закладу дошкільної освіти, колі друзів. Уміє порозумітися, домовитись з іншими в конфліктних ситуаціях, вживає у спілкуванні з дорослими й однолітками ввічливі слова. Пропонує ідеї для гри, долучається до різних видів діяльності, бере участь у прийнятті рішень щодо особистих питань та життя колективу. На рівні можливостей дошкільного віку визнає цінності демократії (готовність брати на себе відповідальність, вміння висловлювати власну думку та приймати думку іншого, вміння розв'язувати конфлікти шляхом діалогу; вміння слухати й спостерігати).

Мовленнєва компетентність — це здатність дитини продукувати свої звернення, думки, враження тощо в будь-яких формах мовленнєвого висловлювання за допомогою вербальних і невербальних засобів. Мовленнєва компетентність об'єднує фонетичний, лексичний, граматичний, діалогічний, монологічний складники та засвідчує їх взаємозалежність і взаємозумовленість. **Емоційно-ціннісне ставлення:** виявляє любов до рідної мови, повагу до державної мови, мов представників національних меншин України, мов міжнародного спілкування. Незалежно від національної

відповідно до її вікових можливостей до участі в житті сім'ї / родини, закладу дошкільної освіти, громади в різних формах дозвілля, спільних подорожей, прогулянок тощо; -залучення дитини до спостереження за об'єктами соціального довкілля у повсякденному житті та у процесі ігор, прогулянок, екскурсій, дозвілля, соціальних і благодійних акцій, проєктів тощо; -розповідання дитині про важливі події в житті сім'ї / родини, міста, громади; -обговорення різних прикладів і моделей поведінки, зокрема з власного досвіду про взаємини з іншими людьми, про повсякденну діяльність та значущі події, у яких доведеться брати участь дитині; -заохочення дитини до спілкування й участі в спільних справах, наприклад, пошук інформації, відповідей на запитання, врахування дитячих інтересів та побажань у плануванні родинного дозвілля; надання дитині права вибору способів діяльності, дій, висловлювання власної думки тощо; -моделювання життєвих ситуацій для формування готовності дитини до посильної участі в демократичних процесах, що відбуваються у дитячих осередках, громаді, суспільстві.

Участь батьків

Підтримка батьками процесу формування мовлення дитини може відбуватися шляхом: • **розвитку мовленнєвих навичок дитини:** — дотримання у розмовах з дитиною правил літературної мови, своєчасного виправлення мовлення дитини; — привертання уваги дітей до звукового складу рідної мови, регулярного залучення дітей до ігор на визначення місця звука в слові; — розмов з дитиною,

Освітній
напрямок
«Дитина у
світі
мистецтва»

належності дитина, як громадянин України, виявляє інтерес та позитивне ставлення до української мови як державної, прагнення до вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими українською мовою. Виявляє інтерес до оволодіння надбаннями української культури в її етнічному різноманітті, а також відповідними до віку зразками світової культури. Отримує задоволення від відчуття краси української мови. Коректно виявляє власне емоційне ставлення до предмета розмови і співрозмовника та корегує його залежно від ситуації спілкування. **Сформованість знань:** розуміє, що в Україні українська мова є державною; усвідомлює звуковий склад рідної мови, спираючись на розвинений фонематичний слух і мовленнєве дихання. Має збалансований запас слів із різних освітніх напрямів, що дає змогу добирати найбільш точні слова відповідно до ситуації мовлення; знає і називає ознаки, якості, властивості предметів, явища, події. У словнику наявні слова всіх частин мови, різного типу творення, слова різної складності, синоніми, антоніми, епітети, метафори, багатозначні слова; фразеологічні звороти; знає прислів'я, і приказки, утішки, загадки, скоромовки, форми звертання до дорослих і дітей. Має елементарні знання норм культури мовлення (привітання, прохання, вибачення, подяка, комплімент тощо). **Навички:** ефективно спілкується рідною мовою, свідомо намагається говорити виразно і правильно, чітко промовляючи звуки і слова відповідно до орфоепічних норм української мови; регулює дихання і темп у процесі мовлення; володіє силою, висотою, тембром голосу, володіє вербальними і невербальними засобами виразності. Виявляє навички звукового аналізу простих слів. Вживає всі частини мови, граматичні категорії, різні за складністю типи речень; володіє елементарними навичками корекції та самокорекції мовлення; узгоджує слова у словосполученнях і реченнях згідно з мовними нормами (рід, число, відмінок, дієвідміна, клична форма тощо). Ініціює і підтримує розпочату розмову в різних ситуаціях спілкування, відповідає на запитання співрозмовника і звертається із запитаннями, орієнтується в ситуації спілкування, вживає відповідні мовні і немовні засоби для вирішення комунікативних завдань; дотримується правил мовленнєвої поведінки та мовленнєвого етикету. Складає різні види розповідей: описові, сюжетні, творчі (розповіді-повідомлення, роздуми, пояснення, етюди), переказує художні тексти, складає за планом вихователя і самостійно казки і різні види творчих розповідей; розповідає про події із власного життя, за змістом картини, художніх творів, на запропоновану тему, за ігровою та уявлюваною ситуаціями, за результатами спостережень та власної діяльності; самостійно розповідає знайомі казки, переказує зміст художніх творів, користується пояснювальним мовленням (пояснити хід наступної гри, майбутній сюжет малюнка, аплікації, виробу); планує, пояснює і регулює свої дії; імпровізує, розмірковує про предмети, явища, події, друзів; робить елементарні узагальнення, висновки; висловлює зв'язні самостійні оцінні судження стосовно різних явищ, подій, поведінки людей, героїв художніх творів. Виявляє здатність до словесної творчості у різних видах мовленнєвої діяльності. **Комунікативна компетентність** — здатність дитини до спілкування з однолітками і дорослими у різних формах конструктивної взаємодії; здатність підтримувати партнерські стосунки, заявляти про свої наміри і бажання, узгоджувати свої інтереси з іншими, домовлятися, за потреби аргументовано відстоювати свою позицію. **Емоційно-ціннісне ставлення:** виявляє інтерес до активного спілкування з іншими людьми; у різних повсякденних ситуаціях, і при безпосередньому контакті, і в телефонній розмові або спілкуванні в інтернеті. Цінує гарні стосунки з рідними, знайомими, друзями, тому намагається не конфліктувати, враховувати інтерес інших, узгоджувати з ними свої дії, діяти разом, злагоджено. **Сформованість знань:** знає і володіє етикетними комунікативними формулами (привітання,

спонукання її до запитань, пояснення незнайомих дітям слів; використання різних життєвих ситуацій для спонукання дитини до опису предметів й об'єктів, розповідання про різні події, переказування змісту мультфільмів і прочитаних книжок; – створення ситуацій (у магазині, у полклініці, на дитячому майданчику тощо), які б забезпечили вправлення дитини у зверненні до дорослого чи дитини із запитанням чи пропозицією; – організації пізнавальних бесід з дитиною як рівноправним співрозмовником, що передбачає спонукання її до висловлення своєї думки, допомогу в розмірковуванні, аргументуванні, доведенні справедливості своїх припущень; – привчання дитини до планування власних дій, чіткого промовляння послідовності кроків до реалізації задуманого; до аналізу одержаного результату та шляхів досягнення задуманого; • **розвитку комунікативних навичок дитини:** – нагадування дитині про необхідність дружнього спілкування (привітання, прохання про допомогу, пропонування допомоги чи підтримки, висловлення подяки), демонстрації власного позитивного прикладу такої поведінки; – демонстрації їй способів комунікації за допомогою гаджетів, обговорення їхніх переваг і недоліків порівняно з живим спілкуванням; надання можливості дитині брати участь у розмові з близькими чи знайомими по телефону, допомоги в засвоєнні базових мовних формул телефонної розмови; – вправлення дитини у вживанні етикетних комунікативних формул з різними категоріями людей (діти / дорослі, знайомі / незнайомі, різних за статусом) у різних життєвих ситуаціях; – обговорення з дитиною конфліктної ситуації, що трапилась, того, як можна було б її запобігти, полегшити, якщо б побудувати суперечливий діалог по-іншому; • **розвитку**

звертання, прохання, висловлення подяки, вибачення тощо); різні форми мовленнєвих висловлювань відповідно до ситуацій. Має початкові уявлення про способи, переваги і недоліки цифрової комунікації. **Навички:** вільно й невимушено вступає в розмову з дітьми і дорослими, використовуючи різні форми звертання та репліки; виявляє ініціативу в спілкуванні, будує різні типи діалогу між двома-чотирма дітьми; виявляє здатність домовлятися («Нумо так...»), звертатися по допомогу («Допоможіть мені, будь ласка»), пропонувати допомогу («Я можу вам допомогти»); використовує різні вербальні та невербальні засоби для привітання, висловлення подяки тощо; володіє різними формами мовленнєвих висловлювань (питання, зустрічне питання, згода, уточнення, заперечення, сумнів, прохання, вимога, ігрова вимога, дозвіл, порада, відмова, спонукання, задоволення, здивування, вдячність, жаль, невдоволення, вдячність, пояснення, міркування, доказ та ін.) відповідно до різних ситуацій спілкування з дорослими та однолітками. Може проаналізувати та пояснити причини виникнення суперечливих чи конфліктних ситуацій, виявляє суперечності (невідповідності) та аргументи «за» і «проти», висуває версії можливого розгортання подій («Що б сталося, якби...?», «Слід вчинити так..., тому що...» та ін). Бере участь у перемовинах. Тримається в діалозі невимушено, розмовляє тактовно.

Художньо-мовленнєва компетентність — здатність відтворювати художньо-естетичні враження від сприйняття літературних і фольклорних творів засобами різних видів художньо-мовленнєвої діяльності, що засвідчує ціннісне ставлення дитини до художнього слова як культурного явища, друкованої чи електронної книжки, достатній для художньої комунікації рівень літературної обізнаності. **Емоційно-ціннісне ставлення:** інтерес до художнього слова, друкованої чи електронної книжки. Виявляє бажання висловлювати свої почуття в образному мовленні, активно зацікавлене ставлення до мовленнєвої творчої діяльності, як організованої, так і ініціативної, у різних її формах. Охоче відтворює враження від літературних творів різними засобами художньо-мовленнєвої діяльності. Виявляє бажання користуватися книжками як джерелами інформації та задоволення. Виявляє інтерес та задоволення від участі в розігруванні щедривок, колядок, закличок, у сюжетно-рольових іграх за мотивами літературних творів, промовлянні текстів народних ігор. **Сформованість знань:** знає і називає не менше трьох-чотирьох імен письменників і поетів, не менше восьми-десяти літературних або фольклорних творів. Може пояснити особливості основних літературних і фольклорних жанрів. Усвідомлює і може пояснити значення образних слів (порівняння, епітети), доцільність їх вживання в поетичному тексті та прозі. **Навички:** підтримує бесіду про зміст, ідею, характери та вчинки героїв твору, відповідає на запитання дорослого, висловлює свої враження, переживання, оцінно-етичні судження стосовно персонажів, співвідносить оцінки літературних героїв з власною поведінкою, реальними подіями; переповідає відомі казки, оповідання; усвідомлює та пояснює зміст прислів'їв, приказок, доречно використовує їх у мовленні; відгадує описові загадки; інтонаційно передає різні почуття при виконанні літературних творів; відтворює в мовленні образні вислови з художнього тексту; чітко промовляє скоромовки, чистомовки, прислів'я та приказки; бере участь у мовних іграх. На основі засвоєного зразка складає невеличкі розповіді, казкові історії за змістом скоромовок, прислів'їв, власні описові та порівняльні загадки, лічилки, колісанки; придумує іншу кінцівку літературного твору, доповнює текст казки, оповідання додатковими епізодами. **Мистецько-творча компетентність** — здатність дитини практично реалізовувати свій художньо-естетичний потенціал для отримання бажаного результату творчої діяльності на основі розвинених емоцій та почуттів до видів мистецтва, елементарно застосувати

художньо-мовленнєвих навичок дитини: виявлення батьками ціннісного ставлення до книжки як до джерела пізнання; – облаштування книжкового куточка, полицки, спільного придбання книжок; – підтримки бажання дитини збагачувати свій літературний досвід, розповіді про свої улюблені книжки, пригадування того, які з книжок були вашими друзями в дитинстві; – запровадження ритуалу щоденного читання книжки з подальшим обговоренням особливостей характеру та поведінки різних персонажів; проведення паралелей книжкової історії з реальним життям дитини; запрошення дитини виразно декламувати улюблені вірші на родинних зібраннях, народних святах; – влаштування літературно-мовленнєвих ігор із загадуванням-відгадуванням загадок, складанням інших кінцівок до знайомих текстів, ігор за змістом літературних творів.

Участь батьків

Підтримка батьками процесу формування мистецько-творчих навичок дитини може відбуватися шляхом: - заохочення бажання дитини займатися мистецькими видами діяльності; спостережень, позитивної оцінки та підтримки мистецьких вподобань дитини; -схвалення вільного самовираження дитини в самостійній художній діяльності; -ігор в акторів, ляльководів, оповідачів, ведучого і учасників концерту; -участі в експериментуванні з різними зображувальними матеріалами, звуками, рухами, словами; -слухання з дитиною дитячого пісенного репертуару, інструментальної музики, виконання колискових; -заохочення дитини до словотворчості, римування, виявлення акторських здібностей; - позитивної реакції на дитячі малюнки, вироби, співи, музично-ритмічні рухи, фрагменти театралізації,

мистецькі навички в життєвих ситуаціях під час освітньої та самостійної діяльності. Результатом набуття мистецько-творчої компетентності є елементарна обізнаність дитини у специфіці видів мистецтва (художньо-продуктивній, музичній, театральній); ціннісне ставлення до мистецтва і мистецької діяльності; прагнення сприймати мистецтво тощо. **Емоційно-ціннісне ставлення:** емоційно відгукується на прояви краси в довкіллі, побуті та творах мистецтва, виявляє ціннісне ставлення до творчості художників, музикантів, співаків, танцівників, письменників. Виявляє інтерес до мистецької діяльності (художньо-продуктивної, музичної, театралізованої). Позитивно відгукується на пропозиції включення в різні види мистецько-творчої діяльності (малювання, ліплення, аплікація; слухання музики, співи, музична гра, музично-ритмічні рухи, гра на дитячих музичних інструментах; театралізація малих літературних творів, розігрування спектаклю). Отримує задоволення від мистецької діяльності. **Сформованість знань:** має елементарні уявлення про види мистецтва (художньо-продуктивне, музичне, театральне). Розуміє мистецтво як результат творчої діяльності митців, виконавців. Виявляє інтерес до творів різних видів мистецтва, впізнає знайомі твори, проявляє до них особисте ставлення, висловлює враження від мистецтва, інтерпретує твори. Сприймає та емоційно реагує на художній образ, елементарно аналізує засоби художньої виразності у творах мистецтва різних видів і жанрів. Вирізняє специфіку образу мистецтва художньо-продуктивного, декоративно-ужиткового, музичного, танцювального, театального. Розуміє призначення зображувальних матеріалів, театального реквізиту, атрибутів для образотворчої, театралізованої, музичної діяльності; здатна до реалізації творчого задуму за їх допомогою. Має уявлення про музичну гру, пісню, хоровод, танець, інструментальну музику. Розуміє зміст і колективний характер театральної вистави, знає різні види театру (ляльковий, тіньовий, настільний тощо). **Навички:** пов'язує яскравість образу, зміст твору з кольорами, композицією, формою; звуками, ритмами, динамікою, темпом, рухами; мімікою, жестами, римами, монологами, діалогами. Здатна розрізнити основні жанри живопису (портрет, пейзаж, натюрморт, казковий, анімалістичний), музики (вокальні, інструментальні), вистави різних театрів (ляльковий, музичний). Знаходить просту аналогію між життям і змістом твору, використовує здатність споглядати і услуховуватися в довкіллі для бачення краси у побуті та мистецтві, набувати художньо-продуктивного досвіду мистецької діяльності. Володіє доступними техніками та відображає ними життєві враження та почуття. Виявляє вміння використовувати техніки художньо-продуктивної та декоративно-ужиткової діяльності, експериментує з зображувальними матеріалами, створює художні образи. Має найпростіші навички виконавської культури (декламує, передає рухами характерні ознаки персонажу) та культури глядача (володіє елементарною культурою поведінки під час свят, концертів в освітніх та мистецьких закладах). Має домірні вікові навички співу, слухання музики, музично-ритмічних рухів, гри на дитячих музичних інструментах. Виявляє музикальність, вміння передавати настрій, емоції, почуття в музично-руховій і пісенній творчості, музикуванні та музичній грі. Виявляє навички образного мовлення, акторські здібності. Запам'ятовує сюжетну послідовність спектаклю, своєчасно включається в театралізовані дії. Ідентифікує почуття та вчинки персонажів із власними. Використовує побутові речі як атрибути театралізованої діяльності. Співпрацює з дітьми, зокрема з особливими освітніми потребами, й дорослими заради спільного успіху під час мистецької діяльності — художньо-продуктивної, музичної, театралізованої, розваг, свят. Відгукується на пропозиції щодо оздоблення інтер'єру (на свята), долучається до дорослих під час декорування приміщення. Виявляє елементи естетичного смаку та підтримує

створення портфоліо творчих робіт; -долучення до спільного перегляду мультфільмів з красивою народною і сучасною музикою, яскравими дитячими образами, підспівування, відтворення персонажів у пластиці, малюнку, сценках; -влаштування сімейних свят, розваг з використанням мистецьких видів діяльності; -відвідування з дитиною, зокрема й онлайн, театрів, виставок, музеїв, галерей, концертів; -активної участі у мистецьких проєктах, святах, розвагах, конкурсах, майстер-класах, інших формах мистецької діяльності, що організовує заклад дошкільної освіти; -створення умов для виявлення мистецької компетентності у житті й побуті (уміння одягатися зі смаком, створювати затишок у приміщенні, надавати зіпсованим речам друге життя, декорувати, виявляти здатність до оздоблювання кулінарних виробів).

	естетичні прояви у побуті (доцільність вибору одягу до ситуації, культура прийому їжі, сну, відпочинку та праці, культура поведінки й дотримання елементарних правил етикету під час святкувань). Демонструє за власним бажанням досвід мистецьких дій у самостійній художній діяльності. Виявляє елементарні навички рефлексії — обмірковує з іншими свій мистецький досвід, враження, ставлення до мистецької діяльності.	
--	---	--

Реалізуючи вищезазначений зміст освітнього процесу, вихователі забезпечують досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у освітній програмі «Дитина», рекомендованою Міністерством освіти і науки України, лист МОН України № 1/11-4960 від 23.07.2020.

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти у комунальному закладі «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 302 Харківської міської ради» визначено зміст і структуру освітнього процесу за інваріантною складовою. Інваріантна складова змісту дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за освітніми лініями: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина в світі мистецтв», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини». У закладі забезпечується неперервність змісту освітніх ліній, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантної частини будь-якої з освітніх ліній порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі. Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх ліній, що включені до інваріантної дає змогу забезпечити належний рівень соціально-особистісного розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти. Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх ліній Базового компоненту забезпечується та відображається у плануванні педагогів закладу.

З метою підвищення якості освітнього процесу у 2023/2024 навчальному році в закладі використовуються інноваційні педагогічні технології, а саме:

Назва групи	Інноваційні напрями	Автор
середня група № 1 «Чомусики»	Інноваційна технологія «Ігрові технології»	
ранній вік група № 6 «Малятко»	«Виховання особистості через спілкування із природою»	
старша група № 5 «Веселка»	«STREAM – освіта в освітньому процесі»; «Використання QR кодів в освітньому процесі ЗДО»	К. Л. Крутій
середня група № 4 «Козачата»	«Методика розвитку творчих здібностей на заняттях з малювання»	Л.Шульга
II молодша група № 2 «Розумники»	«Технологія створення сучасного інформаційного середовища для дитини»	

РОЗДІЛ III.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма комунальному закладі «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 302 Харківської міської ради» визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) у 2023/2024 навчальному році педагогами закладу будуть реалізовуватися різні форми освітнього процесу.

За формами організації (у звичайному режимі роботи закладу) проводяться такі типи занять:

- фронтальні, колективні (з усіма дітьми групи);
- групові (10-12 дошкільнят);
- індивідуально-групові (4-6 дошкільнят);
- індивідуальні (1-4 дошкільнят).

У залежності від основних завдань освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина», та відповідно до змістовних ліній Базового компоненту дошкільної освіти, пріоритетного (гуманітарного) напрямку у всіх вікових групах організовуються такі види занять:

- заняття із засвоєння дітьми нових знань;
- заняття із закріплення і систематизації досвіду дітей;
- контрольні заняття;
- комплексні;

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Кількість занять інваріантної складової повністю відповідає вимогам наказу. Види діяльності плануються за освітніми лініями: «Ознайомлення із соціумом», «Ознайомлення з природним довкіллям», «Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо), «Сенсорний розвиток», «Логіко-

математичний розвиток», «Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування», «Здоров'я та фізичний розвиток». Реалізація програми передбачає врахування принципу інтеграції освітніх ліній у відповідності з віковими можливостями і особливостями вихованців.

Інтегрований підхід до планування забезпечує дитині достатньо широке і яскраве уявлення про довкілля, у якому вона живе, про взаємозв'язок явищ та предметів, про взаємодопомогу, про існування багатоманітного світу матеріальної і художньої культури.

З метою забезпечення наступності з початковою ланкою освіти поширеним типом занять у поточному навчальному році у всіх вікових групах будуть інтегровані заняття у рамках блочно-тематичної організації освітнього процесу.

Види інтегрованих занять:

- соціально-природознавчої тематики;
- з пріоритетом інтелектуально - мовленнєвих завдань;
- з пріоритетом логіко-математичних завдань;
- заняття художнього циклу.

Інтеграція сприяє значному скороченню організованих форм навчальної діяльності (занять) та істотно знижує навчальне навантаження на дітей.

Безперервна безпосередньо освітня діяльність у групах планується як у I так і в II половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. У другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної діяльності. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

У закладі дошкільної освіти планування та організація життєдіяльності, у тому числі освітній процес, здійснюється за режимними моментами з урахуванням ліній розвитку, які базуються на інтегрованому підході, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Тип заняття обирає та уточнює вихователь самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Крім спеціально організованої освітньої діяльності передбачається самостійна діяльність дітей:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- самостійна художня діяльність тощо.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять фізичною культурою;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);
- оздоровчих заходів з використанням арт-терапевтичних технологій.

Щодо реалізації освітнього процесу в ЗДО з використанням асинхронної форми здобуття освіти (на час воєнного стану)

Освітній процес у закладі дошкільної освіти у 2023/2024 н. р., відповідно до рішень обласних, Холодногірської міської військових адміністрацій та засновників закладів освіти, може бути організовано заочною, дистанційною формами навчання або їх поєднанням (за змішаним режимом). Освітню взаємодію з дітьми варто організовувати з урахуванням надолуження освітніх втрат.

Рекомендується:

- спланувати комплекс заходів на підтримку дітей дошкільного віку, які мають освітні втрати через обставини, викликані дією правового режиму воєнного стану, для їхньої інтеграції та адаптації до освітнього процесу в ЗДО відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (2021);
- організувати та надавати психологічну допомогу учасникам освітнього процесу;

- звернути увагу на програми підтримки педагогів ЗДО та розвиток їхньої професійної кваліфікації у розробленні стратегії надолуження знань.

У процесі організації освітньої діяльності в дистанційному форматі слід звернути особливу увагу на такі аспекти:

- організація навчання педагогічних працівників щодо дистанційної роботи з дітьми та надання їм методичної підтримки;
- забезпечення педагогів необхідним обладнанням та доступом до інтернету;
- організація психолого-педагогічної підтримки та супровід усіх учасників освітнього процесу;
- систематичність організації освітнього процесу з дітьми раннього та дошкільного віку. Бажано використовувати синхронне і асинхронне навчання.

Синхронне навчання – це процес, коли відбувається онлайн-заняття, а асинхронне – коли вихователь записує відеозаняття або записує, наприклад, мотиваційне відео і передає його батькам для самостійного опрацювання дітьми. Якщо дитина не може самостійно опрацювати наданий матеріал, то батьки опрацюють його разом із дитиною. В умовах запровадження дистанційної форми організації освітнього процесу батьки мають стати партнерами педагогічних працівників. Тобто перша робота має здійснюватися саме з ними, а вже далі з їхніми дітьми.

Вищезазначені форми організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти реалізуються в рамках:

- плану роботи закладу на 2023/2024 н.р.;
- Освітньої програми закладу;
- режиму роботи закладу дошкільної освіти;
- режимів роботи груп;
- робочого навчального плану.

За окремим планом у закладі організовується літнє оздоровлення дітей, під час якого освітній процес організовується в наступних формах:

- ранкова гімнастика та гімнастика пробудження;
- дозований біг, ходьба по траві, піску, по «доріжці здоров'я», обливання ніг прохолодною водою;

- рухливі та спортивні ігри;
- процедури прийняття сонячних та повітряних ванн;
- екскурсії, цільові прогулянки;
- продуктивні види діяльності;
- ігри з водою, піском;
- конструкторські та творчі ігри;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- організація трудової діяльності;
- літературні розваги, конкурси малюнків;
- змагання, різноманітні конкурси, естафети.

Наступність ЗДО та ЗЗСО (у звичайному режимі роботи закладу)

Випускники закладу дошкільної освіти № 302 в подальшому мають змогу за місцем проживання навчатися в комунальному закладі «Харківський ліцей №13 Харківської міської ради». Між вищевказаними ЗЗСО та ЗДО укладено угоди про співпрацю та складено плани наступності на навчальний рік, які схвалено педагогічною радою закладу. Завідувач закладу затвердила плани, директори закладів загальної середньої освіти погодили їх. Планами наступності передбачено зміст роботи на навчальний рік за такими напрямками роботи як:

1. Робота з кадрами (спільні заходи, консультування, робота веб-сайту тощо)
2. Робота з батьками (конкурси, виставки, спільні батьківські збори, засідання батьківського комітету, дні відкритих дверей, зустрічей з цікавими людьми, народними умільцями, концерти, свята, фестивалі, пам'ятки-поради, консультації, робота веб-сайту тощо).
3. Робота з дітьми (екскурсії, читання художньої літератури про школу; бесіди з дошкільниками про навчання в школі; надання інформації про життя дітей-школярів через спостереження за їх діяльністю, бесіди, міні-заняття тощо)
4. Робота психолога (проведення моніторингу рівня сформованості життєвої компетентності згідно з вимогами освітніх ліній Базового компонента дошкільної освіти України дітей старшого дошкільного віку, психолого-педагогічного консилиуму в групах дітей старшого дошкільного віку з питання готовності дітей до навчання в школі, моніторингу успішності випускників ЗДО тощо).

РОЗДІЛ IV.

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Відповідно частини 3 ст. Закону України «Про освіту» у закладі дошкільної освіти сформовано систему внутрішнього забезпечення якості освіти. Моніторинг проводиться з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в закладах освіти, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, оцінювання причин відхилень від цілей.

Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів:

- систематичності та системності;
- доцільності;
- прозорості моніторингових процедур та відкритості;
- безпеки персональних даних;
- об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;
- відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу.

Об'єктами моніторингу можуть бути:

- знеособлена інформація про учасників освітнього процесу;
- освіта та управлінські процеси в закладі освіти;
- різні види діяльності учасників освітнього процесу (навчальна, організаційна, управлінська тощо);
- умови здійснення освітньої та управлінської діяльності (матеріально – технічні, санітарно – гігієнічні, нормативно- правові, кадрові, фінансові, навчально – методичні тощо);
- результати впровадження освітніх змін, інновацій;
- стан організації освітнього процесу в закладах освіти;
- результати навчання та розвитку здобувачів освіти, формування їх компетентностей.

У рамках зазначеної системи у 2023/2024 навчальному році будуть здійснені заходи щодо визначення стану забезпечення якості освітнього процесу.

Освітня робота з дітьми		Освітня робота з дітьми		Освітня робота з дітьми		Освітня робота з дітьми		Напрямок
Ведення обов'язкової ділової документації	Організація освітньої діяльності в асинхронному форматі	Організація освітньої діяльності в асинхронному форматі	Стан освітнього процесу	Стан освітньої організації	Стан освітньої роботи	3	–	Мета контролю
Педагоги закладу	Групи закладу	Групи закладу	Група старшого дошкільного віку № 5	Всі групи закладу	Дошкільні групи закладу			Об'єкти оцінювання пед. процесу
Поточний	Поточний	Поточний	Комплексна	Тематичний	Тематичний			Вид контролю
Схеми аналізу	Схеми аналізу	Схеми аналізу	Спостереження, бесіди, протокол, схеми аналізу	Спостереження, бесіди, протокол, схеми аналізу	Спостереження, бесіди, протокол, схеми аналізу			Методи контролю
вихователь – методист, завідувач	вихователь – методист, завідувач	вихователь-методист	завідувач, вихователь-методист	завідувач, вихователь-методист	завідувач, вихователь-методист			Відповідальний
щомісяця	щомісяця	щомісяця	квітень	Лютий	Листопад			Термін
схеми	схеми аналізу	схеми аналізу	довідка, наказ	довідка, наказ	довідка, наказ			Форма
Нарада при завідувачі	Нарада при завідувачі	Нарада при завідувачі	нарада при завідувачі	педагогічна рада № 3	педагогічна рада № 2			Де розглянуто
								Відмітка про виконання

Створення належних умов функціонування дошкільного закладу		Освітня робота з дітьми		Освітня робота з дітьми		
Щодо створення предметно-розвиваючого середовища в групах закладу	Щодо ступеню готовності груп закладу до нового навчального року.	Щодо дотримання рухового режиму з дітьми	Підготовка та проведення свят і розваг	Організація роботи з батьками в дистанційному форматі.	Якість перспективного та календарного планування.	Проведення роботи з дітьми з охорони життя та здоров'я дітей
Групи закладу	Групи закладу	Групи закладу	Групи закладу	Групи закладу	Групи закладу	Групи закладу
Порівняльний	Оглядовий	Оперативний	вибірковий	поточний	поточний	Поточний
Протокол	Схеми аналізу	Схеми аналізу	схеми аналізу	схеми аналізу	схеми аналізу	Схеми аналізу
Вихователь – методист, вихователі	Завідувач, вихователь-методист, завгосп	Вихователь – методист, ст. мед. сестра	вихователь – методист, завідувач	вихователь – методист, завідувач	вихователь – методист, завідувач	вихователь – методист
Вересень, Гравель	Початок вересня	Щомісячно	щомісяця	щомісяця	щомісяця	Листопад, лютий, квітень
Інформація, схеми контролю	Довідка, наказ	Схеми контролю	схеми, довідки, інформація	схеми, довідки, інформація	схеми, довідки, інформація	схеми
нарада при завідувачеві	нарада при завідувачі	нарада при завідувачі	нарада при завідувачі	нарада при завідувачі	нарада при завідувачі	Нарада при завідувачі

за роботою з дітьми пільгового контингенту	за роботою служб	щодо ведення документації	щодо дотримання вимог з охорони праці та безпеки життєдіяльності: громадський	Щодо дотримання трудової дисципліни (своєчасний прихід на роботу, дотримання режиму дня дітей, виконання наказів та розпоряджень, дотримання посадових інструкцій)	Щодо технічного стану обладнання та сантехнічного обладнання.	Щодо створення санітарно – гігієнічних умов.
	Групи закладу	медична сестра, завгосп	Співробітники закладу	Співробітники закладу	Групи закладу	Групи закладу
Адміністративний	Поточний	адміністративний	Оперативний	Оперативний	Оглядовий	Оглядовий
Схеми аналізу планування роботи з дітьми,	Лист контролю	таблиця	Лист контролю	Схеми аналізу	Лист контролю	Лист контролю
Завідувач, вихователь - методист	Завідувач, завгосп	завідувач	Завгосп, вихователь – методист, голова ПК	Завгосп, вихователь - методист	Завгосп	Медсестра, завгосп, завідувач
Щомісяця	Згідно графіку	щомісяця	Щомісяця	Щомісяця	Щотижня, вересень, квітень	Щосереди, щоквартально
нформація	Таблиця, усна інформація	апаратна нарада при завідувачі	Записи в журналі, таблиця	Зведена таблиця	Записи в журналі акти	Дані журналу контролю, звіт
нарада при завідувачеві	апаратна нарада	нарада при завідувачі	апаратна нарада	апаратна нарада, виробнича нарада	апаратна нарада	апаратна нарада

Науково - методична робота з педагогами						
що до методичного рівня проведення освітнього - процесу	за роботою педагогів, що атестуються.	що до виконання управлінських рішень (педагогічних тематичних комплексних перевірок).	що до виконання рекомендацій за результатами перевірок освітнього процесу.	щодо роботи педагогів над самоосвітою.	за свочасним проходженням працівниками медичних оглядів	за виконанням плану роботи
педагоги	педагоги	педагоги	педагоги	педагоги	Співробітники	Співробітники закладу
Порівняльний	Персональний	Оперативний	Адміністративний	Персональний	Персональний	Попереджувальний
Схеми аналізу	Схеми аналізу, анкетування	таблиця	таблиця		Дані журналу	
Завідувач, вихователь - методист	Завідувач, вихователь - методист	Завідувач, вихователь - методист	Завідувач, вихователь - методист	Завідувач, вихователь - методист	Старша медсестра	Адміністрація
Січень, травень	Жовтень – лютий	По закінченню визначених строків	Щомісяця	Вересень, квітень	Щомісяця	Щомісяця
	Схеми аналізу роботи, усна інформація	Схеми інформація контролю, інформація	Схеми аналізу, інформація	Інформація	усна інформація	Зведена таблиця
нарада при завідувачеві	нарада при завідувачеві	наступні педради, наради при завідувачеві	Наради при завідувачеві	Наради при завідувачеві	апаратна нарада	апаратна нарада

Результати освітньої діяльності педагогів закладу з формування у дітей компетентностей будуть визначатись шляхом проведення моніторингових досліджень:

Процедура підготовки та проведення моніторингу:

№ з/п	Назва структурної частини звіту	Зміст структурної частини звіту
1.	Етапи	<ul style="list-style-type: none"> - планування та підготовка моніторингу (формулювання проблеми, що досліджуватиметься; визначення мети та завдань моніторингу; - розрахунок і формування вибірки, оцінка її репрезентативності; - визначення критеріїв і показників оцінювання результатів дослідження тощо); - розробка Програми; - проведення дослідження (відповідно до форм і методів, із залученням учасників дослідження; - збір та оброблення результатів моніторингу); - аналіз та інтерпретація (узагальнення та пояснення результатів, визначення закономірностей, формулювання висновків тощо) результатів моніторингу; - оприлюднення результатів моніторингу (інформування про результати).
2.	Методи	<ul style="list-style-type: none"> - опитування (анкетування, інтерв'ювання) - тестування - спостереження за освітнім процесом та освітньою діяльністю у закладі освіти - аналіз документації
3.	Форми	<ul style="list-style-type: none"> - безпосереднє одержання інформації від учасників дослідження (за допомогою спостереження, інтерв'ювання); - опосередкованого одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій або електронній формі, із залученням експертів); - одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації тощо)
4.	Рекомендації	Моніторинг може проводитися з використанням сучасних інформаційно- комунікаційних і цифрових технологій, у тому числі дистанційно. Під час проведення дослідження можуть використовуватися фронтальна, групова або індивідуальна робота учасників дослідження

Алгоритм проведення моніторингу якості дошкільної освіти в ЗДО

1. Ретельно опрацювати наказ МОН від 16.01.2020 № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти».
2. Видати наказ про проведення моніторингу рівня розвитку дошкільників та якості дошкільної освіти у ЗДО.

3. Скласти План проведення моніторингу рівня розвитку дошкільників та якості дошкільної освіти за станом на кінець 2023/2024 навчального року.
4. Розробити Критерії, що відповідають кожному з видів компетенцій, яких діти набувають у межах освітніх ліній.
5. Роздрукувати бланки Протоколів оцінювання рівня розвитку дитини.
6. Визначити основні методи педагогічного оцінювання рівня розвитку дитини та діагностичний інструментарій (дидактичні ігри, індивідуальні картки, предметні та сюжетні картинки, схеми, малюнки тощо).
7. Провести педагогічну діагностику рівня розвитку дошкільників за всіма освітніми лініями (у відповідності до визначених критеріїв).
8. Визначити кінцевий показник рівня виконання програми та БКДО у кожній віковій групі.
9. Визначити кінцевий показник виконання державних стандартів дошкільної освіти та якості надання освітніх послуг у ЗДО в цілому.
10. Дані моніторингу занести у Зведену таблицю результатів моніторингу рівня розвитку дошкільників та якості дошкільної освіти у ЗДО.
11. Скласти аналітичний Звіт за результатами моніторингу рівня розвитку дошкільників та якості дошкільної освіти у ЗДО на кінець навчального року.
12. Видати наказ за результатами проведення моніторингу рівня розвитку дошкільників та якості дошкільної освіти у ЗДО. Моніторинг досягнень дітей у всіх вікових групах здійснюється за методичним посібником «Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти» (за загальною редакцією Т. В. Киричук, О. М. Кулик, Н. М. Шаповал. - Вид. 2-ге, без змін.) Дослідження якості освітнього процесу: середовища, характеру взаємодії педагога з вихованцями, дітей між собою, видів навчально – пізнавальної діяльності в закладах дошкільної освіти за методикою ECERS-3 за примірником друкованого видання «Шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти» (видавництво «Ранок», 2020)

Портрет випускника

1. Показники компетентності

Психофізіологічний розвиток:

- має зрілі мозкові структури та функції;
- характерною є відносна стабільність та рухливість нервової системи;

- проявляє достатню рухову активність;
- проявляє умілість рук, практичну вправність;
- здорова, не має хронічних хвороб;
- володіє основними гігієнічними навичками;
- знає свою статеву належність, усвідомлює її незмінність, розуміє, чим відрізняється від представників протилежної статі;
- володіє основами безпеки життєдіяльності;
- працездатна, втомлюється лише після чималого навантаження;
- користується як провідною правою/лівою рукою;
- не заїкається і не має інших невротичних проявів.

Інтелектуальний розвиток:

- володіє елементарною системою знань про основні предмети і явища навколишнього світу та саму себе, а також деякими простими поняттями; уміє концентрувати увагу, виконує вимогу за інструкцією дорослого;
- диференційовано сприймає різноманітну інформацію (візуальну, аудіальну, тактильну);
- здійснює елементарні операції аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації;
- усвідомлює основні зв'язки між явищами;
- має розвинене логічне запам'ятовування - добре запам'ятовує і відтворює;
- встановлює логічну послідовність подій;
- відтворює зразок на вимогу;
- робить припущення, висуває гіпотези, виявляє елементи креативності;
- розрізняє звуки мовлення, співвідносить їх з буквами, синтезує звуки у слова; знаходить потрібні слова для вираження думки, використовує складні речення;
- диференціює числа, додає і віднімає у межах 10, визначає найпростіші зміни цифрових рядів;
- розрізняє реальне і уявне, зовнішнє і внутрішнє;
- знайома з деякими основами початкових наукових знань.

Мотиваційний розвиток:

- хоче йти до школи;
- вирізняється високою допитливістю — розвинена пізнавальна мотивація;
- може поступитися «хочу» заради «необхідно», відмовитися від бажаного на користь соціально важливого;
- має сформовану мотивацію досягнення, прагне досягти успіху;
- свідомо й відповідально ставиться до майбутнього шкільного життя;
- зацікавлено ставиться до спілкування з новими дорослими та однолітками;
- у соціально прийнятний спосіб самореалізовується, самостверджується;
- має сформовану первинну систему матеріальних і духовних потреб.

Емоційний розвиток:

- переживає глибоко, виражає почуття щиро, яскраво;
- сприйнятлива, диференціює емоційно-смісловий характер зовнішніх впливів, чутлива до нього;
- знає основні емоції, особливості їх вираження мімікою, жестами, діями, тональністю голосу;

- адекватно виражає свої ставлення, настрої, стан;
- утримується від імпульсивних реакцій, негативних емоцій;
- чутлива до значущих людей, виявляє чуйність, намагається бути суголосною стану та настрою інших;
- оптимістично ставиться до проблем і складнощів, має сформоване почуття гумору;
- володіє елементарною емоційною культурою, самовиражається у соціально прийнятний спосіб.

Розвиток вольової сфери:

- свідомо приймає та утримує мету, діє цілеспрямовано;
- концентрує увагу на завданні, певний час не відволікається;
- мобілізує себе на виконання завдання;
- розраховує на власні сили, розмірковує і поводить самостійно;
- звертається по допомогу лише в разі об'єктивної необхідності;
- конструктивно розв'язує проблеми, долає труднощі;
- доводить розпочате до кінця;
- може відстояти власну точку зору;
- визнає свої помилки;
- дотримується своїх обіцянок.

Соціальний розвиток:

- приймає соціальний статус школяра, усвідомлює його важливість;
- відкрита контактам, комунікабельна;
- прихильно, доброзичливо ставиться до рідних, знайомих, товаришів;
- уміє налагоджувати взаємодію, працювати в команді;
- узгоджує індивідуальні інтереси з груповими;
- реалізує основні моральні принципи, прагне дотримуватися в поведінці та діяльності соціальних норм і правил;
- намагається уникати конфліктів, мирно розв'язує спірні питання, може дійти згоди, домовитися;
- орієнтується у поведінці на вимогу дорослого та на совість як внутрішню етичну інстанцію;
- усвідомлює межі схвалюваної і соціально неприйнятної поведінки;
- володіє більш-менш адекватною самооцінкою;
- поважає себе та інших;
- має сформований абрис дитячого світогляду, елементарну систему ставлень.